

Zora ...

AKŞAM

... Dağlar dayanmaz l..

Sene 16 — No: 5689 — Fiati her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ — 11 Ağustos 1934

Telefon : 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Çelik ağlar hergün genişliyor

Elâziz hattı dün büyük merasimle işlemeğe açıldı

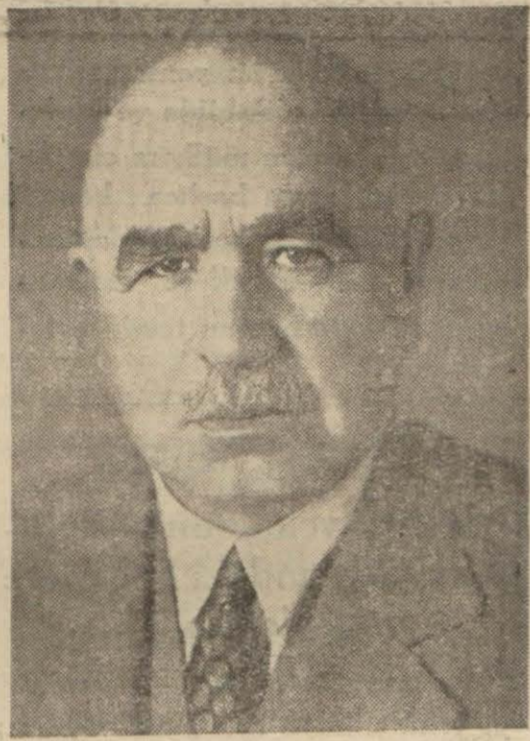
Nafia ve maliye vekilleri bu münasebetle nutuklar irat ettiler, şehir sevinç içindedir

Elâziz 10 (Hususi) — Şimendifer hattının Elâzize kadar uzatılan kısmının açılma resmi bugün Nafia ve Maliye vekilleri tarafından yapılmıştır. İki vekil bu sabah şehrimize gelmişlerdir. Vekiller Firat istasyonunda vilâyet erkânı tarafından karşılanmışlardır.

Açılma resmi münasebetile civar vilâyetlerden binlerce kişi, birinci müfettiş Hilmi bey, birçok memurin ve askerî erkân gelmişlerdi.

Şehirde birçok taklar kurulmuş, her taraf süslenmişti.

Açılma resmi saat 16 da büyük tezahürat ile yapıldı. Nafia vekili Ali, Maliye vekili Fuat beyler bu münasebetle birer nutuk söylediler. Trenin altından geçeceği takın kordelesi kesildi ve tren alkışlar arasında istasyona girdi. Bugünden itibaren hat işlemeğe açılmıştır. Bütün şehirde büyük bir

Nafia vekili Ali bey Elâziz hattının açılma resmini yapan vekillerimiz sevinç hüküm sürüyor. Herkes bayram yapıyor.

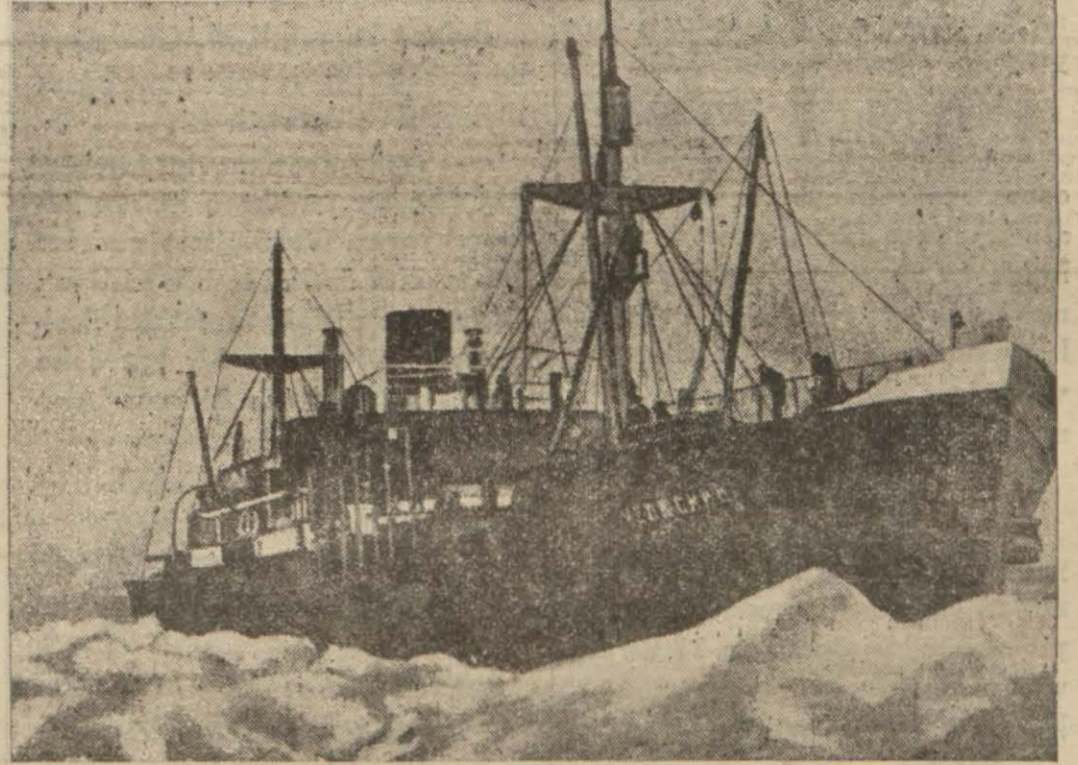
Elâziz 10 (Hususi) — Bu akşam büyük bir fener alayı yapıl-

Maliye vekili Fuat bey di. Her tarafta mızıklar çalıyor. Bütün şehir elektrikle donanmıştır. Sık sık işitilen tren düdükları halkı son derece coşturuyor.

Buzlar üzerinde 60 gün

Çelyuskin vapurunun heyecanlı sergüzeşti

Çelyuskin vapurunun buzlar arasında sıkışmış halli

[Hatırlardadır: Çelyuskin vapuru, 1933 senesi temmuzunda şimal kutbu buz denizlerinde uzun bir tetkik seyahatine çıkmıştı.

Çelyuskin gemisi, bu tehlikeli seferi esnasında buz dağları arasında kalarak parçalanmış, bütün tayfaları, her an parçalanmağa ve buz parçaları arasında gömülmeğe müheyya bir bangiz üzerinde kalmışlar ve Rus tayyarecilerinin, kar ve buz kasırgaları arasından yaptıkları havaî seferler sayesinde kâmilten kurtarılmışlardır.

Sovyet gemisinin buz denizleri arasındaki bu sergüzeşti en korkunç seyahat romanlarından daha meraklıdır. Romandan farkı da hayali değil, hakiki olmasıdır.

Heyet âzasından M. Muhanof geçirilen korkunç sergüzeşte ait hatıralarını neşretmiştir. Bunları tercüme ederek her gün neşredebiziz.]

15 temmuz — 15-16 temmuz gecesi Brigader romorkörü Çelyuskinini yedeğine alarak Finlandiya körfezi dışına çıkardı. Artık açık denizde bulunuyoruz. Kaptan Voronine kumanda köprüsünden vapuru idare ediyor. Be-

yaz Rusya gemicilerinden birinin oğlu olan Voronine, daha küçük bir çocuk iken babasıyla beraber açık denizlerde balık avlamağa gidiyordu. Voronine kaptan olmazdan evvel, bir çok mesleklerden geçti. (Devamı 4 cü sahifede)

Istanbulda bir kaç çıplak daha varmış

Fakat bunlar birbirlerini tanımıyor ve yalnız evlerinde çıplak geziyorlarmış

Bir kadının, kocası çıplaklar cemiyetine girdiği için mahkemeye müracaat ettiğini yazmıştık. Çıplaklar cemiyetine giren Dimitri Dokilis efendi mahkeme huzurunda:

— İstanbulda çıplaklar cemiyetine giren daha bazı kimseler vardır.

Demisti. Bu işle alakadar olan biri bize şu izahatı vermiştir:

— İstanbulda çıplaklar cemiyeti âzası diğer memlekete nazaran azdır. Çıplaklar cemiyeti âzası Balkanlarda günden güne çoğalmaktadır.

Bunlar kendi aralarında bir cemiyet teşkil etmemekle beraber Avrupadaki bazı çıplaklar cemiyetlerine mensupturlar.

Atınada yüze yakın çıplaklar cemiyeti âzası vardır.

Ancak Balkanlarda çıplaklara mahsus kamplar, hususî yerler olmadığı için çıplaklar cemiyetine âza olanlar cemiyet nizamnamelerini yalnız evlerinin içinde tatbik etmeğe imkân bulmaktadırlar.

İstanbuldaki çıplaklar cemiyeti âzası yedi sekiz kişi kadardır. Bunlar cemiyetin asli değil, namzet âzasıdır. Namzet âzadan murat kampa gidemiyen ve çıp-

lak olarak açık havada dolaşamıyan, yalnız ev içinde çıplaklık nizamnamesini tatbik eden âzadır.

Bu çıplaklar cemiyetine dahil olan kimseler arasında yalnız bir Türk vardır. Diğerleri rum ve mu-sevidirler.

Buradaki çıplaklar Avrupadakilerin aksine olarak kendi hüviyetlerini mümkün olduğu kadar saklamaktadırlar. Onun için bunların nerede bulduklarını öğrenmek çok müşküldür. Hattâ Dimitri Dokilis efendinin söylediği gibi bu çıplaklar birbirlerini de tanımamaktadırlar.

Halbuki Avrupadaki çıplaklar birbirleriyle sık sık görüşmekte, hattâ bir çok kamplarda beraber yaşamaktadırlar. Bundan yedi ay evvel İstanbulda çıplaklar cemiyetlerinden birinin kâ-tibi umumisi ve meşhur çıplaklardan doktor Şarl Kaps gelmiştir. Doktor Şarl Kaps İstanbulda bulunan çıplaklar cemiyeti âzasından yalnız bir kişi ile temas etmiştir. Doktor buradan Atinaya ve Balkanlara gitmiştir.

Çıplaklar cemiyetlerinin ekserisi eylül sonunda senelik kongrelerini yaparlar. Eylül sonundaki kongreye Balkanlardan mu-rahhas çağırılması ihtimali vardır.

İtalyanın bir kararı

Lerioz adasındaki emlak ve arazi ne olacak?

Atina 9 (Hususi) — Buraya gelen mevsuk haberlere göre Lerioz adasındaki İtalyan memurları neşrettikleri beyanname-lerde, halkın 1 teşrinievvele kadar ellerindeki tapu senetlerini getirerek alâkadar memurlara göstermelerini ilân etmiştir.

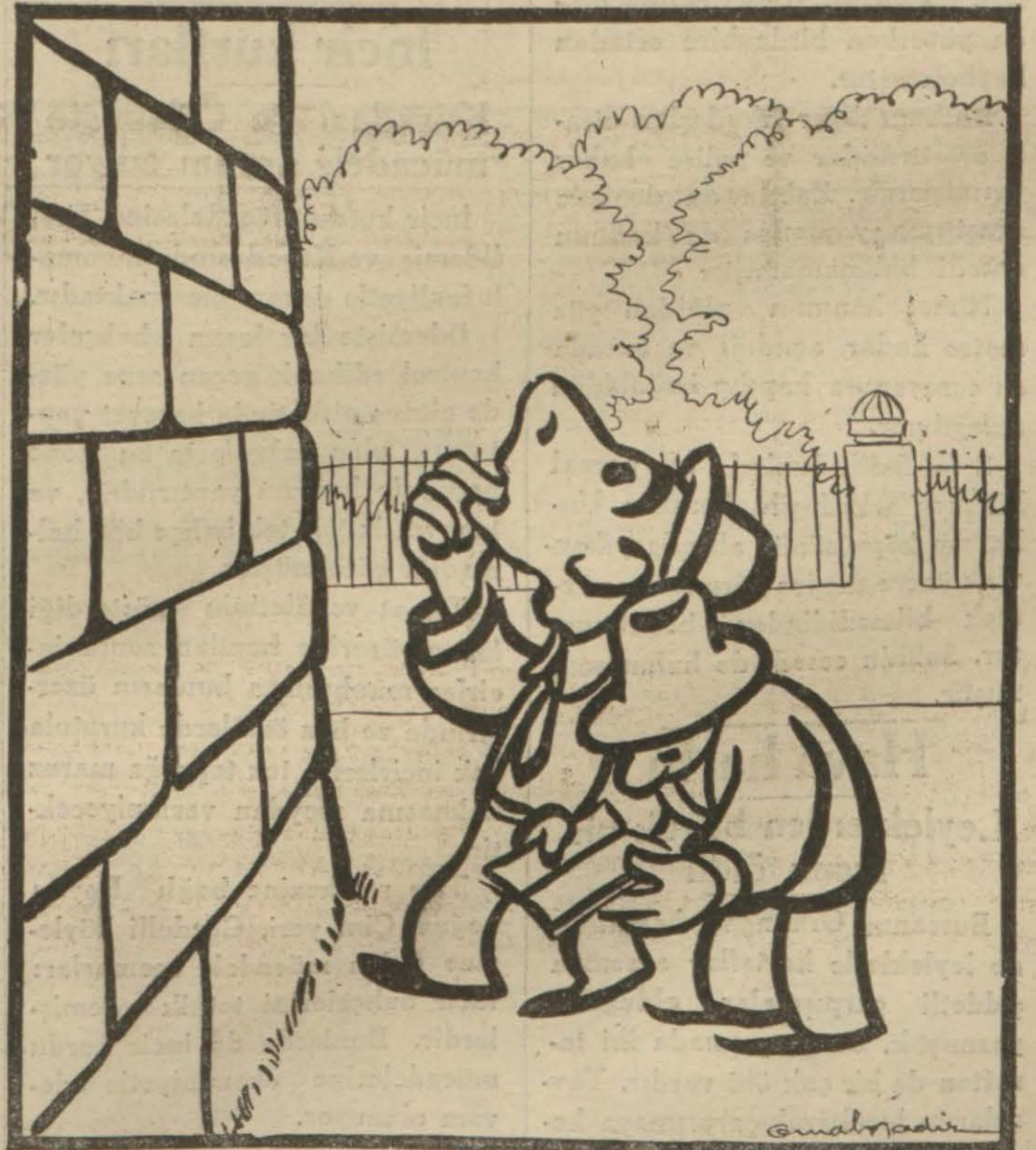
Bu müddet bittikten sonra, tapu ve tasarruf senetleri gösterilmemiş olan emlak ve arazi, mukabilinde hiç bir tazminat verilmeksizin İtalyan işgalinin tahti tasarrufuna geçecektir.

İtalyanların bu tedbiri, Lerioz adasındaki emlakın musaderesi mânasını tazammun eder. Zira on iki adalarda hüküm süren âdet ve ananeler mucibince hakkı mülkiyet ancak pek mahdut ahvalde tapu senetleriyle isbat edilmektedir.

Bundan başka Leriozda bulunmıyarak ve bu emri öğrenememiş olan emlak sahipleri, mülkleri üzerindeki tasarruf haklarını kaybetmek tehlikesine maruz bulunuyorlar.

Adliye vekili geldi

Adliye vekili Saracoğlu Şükrü bey bir müddet istirahat için şehrimize gelmiştir. Hafta içinde Yalovaya gitmesi muhtemeldir.

[Belediye turizm şubesiyle dağcılık klübü İstanbullulara İstanbulu tanıtmak için şehir içinde gezintiler tertip edecek.]

Büyükdereli — Burası Ayasofya mı? Yeşilköylü — Dur, rehber bakalım!

SON TELGRAFLAR

Milletler cemiyeti
konseyi toplanıyor

Cenevre 10 (Hususi) — Milletler cemiyeti umumî kâtipliği konseyin 7 Eylülde yapacağı 81 inci toplantının programını hazırlamıştır. Programda en mühim olan Sarre meselesi ve burada yapılacak rey müracaattır. Avusturya başvekilinin seyahati

Budapeşte 10 (Hususi) — Avusturya başvekili, Macar başvekilile görüşmüştür. Bu mülakat hakkında bir tebliğ neşredilmiştir. Tebliğde bütün siyasî iktisadî meselelerinin tetkik edildiği bildiriliyor.

Avusturya başvekili, naibi hükümet amiral Horti tarafından da kabul edilmiş, akşam üzeri tayare ile Viyanaya dönmüştür.

Almanya'da rey müracaatı

Berlin 10 (Hususi) — Reisi-cumhuriyet salâhiyetle başvekilin salâhiyetinin birleştirilmesi hakkında 19 ağustosta halkın reyine müracaat edileceğinden hazırlık başlamıştır. Halk gizli olarak rey verecektir. Serbestiye riayet edilmesi için tedbirler alınıyor.

Bir çarpışma

Napoli 10 (Hususi) — Bir İtalyan torpidosu bir vapurla çarpışmıştır. Müsademe esnasında torpidoda üç kişi ölmüştür. 17 yaralı vardır. Vapura bir şey olmamıştır. Fakat torpidoda mühim bir yara açılmıştır.

Şanghayda bir hadise

Şanghay 10 (Hususi) — İki İngiliz neferi Japonlar tarafından öldürülmüştür. Japon hükümeti tarziye vermiş ve katillerin şiddetle cezaya çarptırılacaklarını bildirmiştir.

Dün de denizde
2 kişi boğuldu

İkisinin de cesetleri henüz bulunamadı

Dün gene iki kaza olmuştur.

1 — Beyazıtta Çatal hanın bir odasında oturan Nimet hanım isminde bir kadın Florya plâjına gitmiş ve plâjdan çıkıp derin yerlere açılmıştır. Nimet hanım orada yüzerken birdenbire ortadan kaybolmuştur.

Kadının diğer arkadaşları etrafı araştırmışlar ve polise haber vermişlerdir. Zabita da denizde araştırma yapmışsa da kadının cesedi bulunamamıştır.

Nimet hanımın plâjdan yüz metre kadar açıldığı ve burada su cereyanına kapılıp boğulduğu anlaşılıyor.

2 — Salih isminde bir hamal bir kaç arkadaşile beraber Unkapanı köprüsünün altında yıkanmak üzere denize girmiş ve yüzmek bilmediğinden boğulmuştur. Salih'in cesedi de bulunamamıştır.

Hava harbi

Leyleklerden büyük bir kısmı öldü

Bursanın Orhangazi havalisinde leyleklerle kartallar arasında şiddetli çarpışmalar olduğunu yazmıştık. Bu çarpışmada iki tağaftan da bir çok ölü vardır. Yavruklarını bırakarak çarpışmaya koşan leyleklerden çoğu ölmüştür. Bunların yavruları sefil bir halde kalmışlardır.

Yavru leylekler henüz uçacak çağda olmadıklarından halk bunlara yardım etmeğe başlamıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

Bulgaristanda neler oluyor?

Başvekil ve sefaret heyecanlı
haberleri tekzip ediyorlar

Sofya 10 — Son zamanlarda bazı ecnebi gazeteleri, bilhassa Belgratta çıkan Politika gazetesi Bulgar kabinesinin mevkiini nazik vaziyette gösteren yazılar yazmışlardır. Hattâ bazı gazeteler kabinenin yakında çekilmeğe mecbur kalacağından bahsetmişlerdir.

Bulgar başvekili M. Georgiyef bu haberlerin doğru olmadığını söylemiş ve demiştir ki:

«— Hükümetin mevkiî kuvvetlidir. Hiç bir tehlikeye maruz bulunmuyoruz. Verdiğimiz emirler her tarafta derhal tatbik ediliyor. Giriştığımız islahatın tatbiki ilerledikçe nüfuzumuz bir kat daha artacaktır. Millettin bizimle beraber olduğuna eminiz.

Kanuna muhalif bir hareket vukubulursa bunun derhal önüne

geçebileceğimize eminiz.

Hükümet bütçede müvazene teminine çalışıyor. Yeni bir intihap kanunu da hazırlanmaktadır. Her şeyden evvel iktisadî meselelerle meşgul oluyoruz.»

Bulgar sefaretinin bir mektubu

La Turquie ve Milliyet gazeteleri evvelki gün neşrettikleri bir Sofya mektubunda Bulgaristanda vaziyetin çok nazik olduğunu, zabıtlar arasında birçok cereyanlar hüküm sürdüğünü, dağıtılan eski fırkaların faaliyete geçmek için fırsat beklediklerini, kralın da bugünkü nazırlardan kurtulmak için müsait zamana intizar ettiğini yazıyorlardı.

Bulgar sefaretinin aldığımız bir mektupta bu haberler katî surette tekzip ediliyor ve deniliyor

ki: «Ordu her zamandan ziyade müttehtir. Ölmüş olan siyasî fırkalara gelince bunların tekrar meydana çıkmalarına imkân yoktur. Krala gelince, dürüstlüğü umumiyetle tanınmış olan kralın karanlık manevralara girmesine imkân yoktur.

Halka gelince, herkes umumî buhranın tesirini izale için cesaretle çalışıyor ve hükümetin icraatını emniyetle bekliyor. Kabinememlekette bütün siyasî, iktisadî ve içtimai teşkilâtı yeniden tanzim etmekte ve dahilde ve hariçte sulh fikrinden mülahem olmaktadır. Kabinenin başlıca hedefi Bulgaristanın komşularile münasebatını ıslah etmek ve Balkanlarda umumî sükunu temin eylemektir.»

Usta mektebi

Ankaradaki inşaat usta
mektebine talebe
alınacak

Maarif vekâletinden vilâyetlere gönderilen bir tamimde bu sene Ankarada inşaat usta mektebine nüfusu hangi vilâyette kayıtlı olursa olsun müracaat edecek talebenin kabul edileceği bildirilmiştir.

Maarif vekâleti inşaat usta mektebine girecek olanların imtihan sualleri mühürlü bir zarf içinde maarif müdüriyetlerine gönderilmiştir. İmtihana girenlerin evrakı Ankarada inşaat usta mektebine gönderilecek ve orada tetkik edildikten sonra muvaffak olanların isimleri maarif müdüriyetine gönderilecektir.

İncir kurtları

Kuşadası ve Ödemiş'te
mücadele devam ediyor

İncir kurdu mücadelesine Tire, Ödemiş ve Kuşadasında hummalı faaliyetle devam olunmaktadır.

Ödemiş'te bir kısım bahçeler kontrol edilerek geçen sene yüzde altmış nisbetinde kerevet yaptırılmış olan bahçelerin bu sene hepsinde kerevet yaptırıldığı, ve kerevetsiz bir tek bahçe bile kalmadığı görülmüştür.

Ziraat vekâletinin gösterdiği lüzum üzerine bundan sonra incirler munhasıran bunların üzerlerinde ve bez örtülerde kurutulacak incirlerin toz toprağa maruz kalmasına meydan verilmeyecektir.

Tire merkezine bağlı Boynu boğuz, Çini yeri, Gördelli köylerine giden mücadele memurları incir bahçelerini tetkik etmişlerdir. Bunlarda da incir kurdu mücadelesine ehemmiyetle devam olunuyor.

20 bin muhacir gelecek

Son zamanlarda Balkan memlekelerinden muhacir akını fazlaşmıştır. Bu sene elli bin muhacir geleceği tahmin ediliyor.

Kadın yüzünden
cinayetBir genç, rakibini ağır
surette yaraladı

Galatada kadın yüzünden bir cinayet olmuştur. Ali isminde birisi bir müddet evvel Katina isminde bir kadınla münasebet peyda etmiş ve beraber yaşamağa başlamıştır.

Aradan bir hayli zaman geçtikten sonra o civarda oturan Yaşar isminde biri de aynı kadınla tanışmış ve kadının Ali ile münasebeti olduğunu anlayınca bunları ayırmak istemiştir.

Yaşar bir kaç defa Aliye kadını terketmesini söylemişse de Ali bunlara ehemmiyet vermemiş ve münasebete devam etmiştir.

Evvelki gün akşam üzeri bu iki rakip gene kadının evinin civarında karşılaşmışlar ve sokak ortasında kavgaya tutuşmuşlardır.

Kavgada Yaşar bir yumruk vurup Aliyi yere yuvladıktan sonra belinden kamasını çekmiş ve adamcağızı başından, boğrudan ve karnından olmak üzere üç yerinden tehlikeli surette yaralayıp kaçırmıştır.

Ali bu ağır yaraların tesirile bayılmıştır. Vakayı haber alan polisler kendisini ölüm halinde hastaneye kaldırmışlardır. Vakayı müteakip kaçan Yaşar da bir müddet sonra yakalanmıştır.

Mahkemeye verildiler

Türk parasını koruma
kanununa muhalif hareket
eden 3 kişi

Şükrü, Alber ve Levi isimlerinde üç kişi haklarında Türk parasını koruma kanununa muhalif hareketten dolayı kanunî takibata başlanmıştır.

Borsa komiserliği bu üç suçlu haklarında tahkikatı bitirip evrak tanzim etmiş ve kendileri adliyeye teslim edilmişlerdir. Suçluların evrakları ceza mahkemesine verilmiştir.

Edirnedo büyük hapisane

Edirnedo yapılmakta olan büyük hapishanenin inşası bitmiştir. Hapisane 3000 kişi alabilecek büyüklüktedir.

İdare rüesası

Dahiliye vekâletinin de
ğişiklik hakkındaki haberlere
dair bir tebliği

Ankara 10 (A.A.) — Dahiliye vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Son günlerde gazetelerde idare rüesası arasında bir çok tebeddüller olacağına dair hususî istihbara müstenit birbirini nakzeden havadisler görülmektedir.

Bu havadislerin memlekette bir çok ailelerin huzur ve rahatını bozmaktan, işlere az çok fena tesir etmekten ve gazete istihbarlarının efkârı âmmeye sıhhsizliğine hükmetmeye saik olmaktan başka millet ve memleket için faydası yoktur.

İdare rüesasının tayin ve tebdilleri milli tasdika iktiran etmedikçe hakikatin bilinmesi mümkün değildir.

Üzümlerimiz

Bu sene iyi fiyatla satılacağı
ümit ediliyor

Ankara 10 — Türkofis neşrettiği haftalık ticarî servisinde İzmir üzümlerinin bu sene iyi fiyatla satılacağını, üzümcülerin telaş etmelerine sebep olmadığını bildirmiştir.

Bu sene diğer yerlerde, bilhassa Kaliforniyada üzüm azdır. Bu sebeple İngiltere fazla üzüm çekecektir.

Trakya şimendifercileri

Trakya şimendiferciler cemiyeti dün toplanmıştır. Şiddetli münakaşalardan sonra idare heyeti seçilmiştir.

Depo müdürü Sabri bey reisliğe, muhasebeci Nuri bey ikinci reisliğe, müfettişlerden Rifat bey de Murahhaslığa seçilmişlerdir.

Bundan başka; Nihat, Şevket, Abdurrahman, Necmi, Murat, Mustafa, Asım, İsmail ve Şakir beylerden mürekkep dokuz kişi âzalığa; Mesut, Nuri, Mehmet Ali, İsmail Hakkı ve Şükrü beyler yedek âzalığa; Hamdi, İbrahim, Emin, Salih ve Zühtü beyler de murakıplığa intihap edilmişlerdir.

Kürek yarışları
dün yapıldıGalatasaray birinci, Beykoz
ikinci, Fenerbahçe
üçüncü oldu

Mıntaka denizcilik heyetinin tertip ettiği kürek yarışlarından üçüncüsü dün Yenikapıda yapılmıştır.

Mütediler yarışında Galatasaraydan Karakaş ve Mehmet beyler birinci, Fenerbahçeden Zekâî ve Necdet beyler ikinci, Haliçten Alki ve Nüzhet beyler üçüncü gelmişlerdir.

İki çifte dirsekli yarışında Galatasaray birinci, Fenerbahçe ikinci, Beykoz üçüncü, iki çiftede gene Galatasaray birinciliği almış, Beykoz ikinci, Fenerbahçe üçüncü olmuştur.

Sınıfı tahdit edilmiş tekneler yarışında da Galatasaray birinciliği kazanmıştır.

Kıdemsizler yarışında birinciliği Fenerbahçe almış, Haliç ikinci, Galatasaray üçüncü gelmiştir.

İki çifte ve dirsekli yarışlarında Galatasaray birinci gelmiştir.

Dörtlülük, sınıfı tahdit edilmiş teknelerde Galatasaray birinci, üç çiftede Haliç birinci gelmişlerdir.

Fenerbahçenin hanımları tek iki çiftede rakipsiz birinci gelmişlerdir.

Kıdemsizler yarışında Fenerbahçe birinci, Galatasaray ikinci, Beykoz üçüncü gelmiştir. İki çifte dirseklide ve iki çiftede Galatasaray birinciliği almıştır.

Şampiyonada nazarı dikkate alınan kıdemliler üzerine yapılan umumî tasnifte 21 puvanla Galatasaray birinci, 13 puvanla Beykoz ikinci ve 11 puvanla Fenerbahçe üçüncü olmuşlardır.

Yüzme yarışları

Vakit refikimiz tarafından tertip olunan yüzme müsabakaları dün Modada yapılmıştır. Bu müsabakada 100 meterde Fenerbahçeden Lula hanım 1,40 ile Türkiye rekorunu kırmıştır. 200 metre kurbagalımda Yusuf bey 3,14 ile Türkiye rekorunu kırmıştır.

Atlamalarda Fenerbahçeden Sadi bey birinciliği almıştır. 12-16 yaşındaki erkek çocukları arasında yapılan serbest yüzmede Mahmut bey birinci, Mustafa bey ikinci olmuşlardır.

Bir suiistimal

Fatih malmüdürlüğünde
bazı memurlar 15 bin lira
zimmelerine geçirmişler

İstanbul maliye teşkilâtını tetkik etmekte olan maliye mürakipleri Fatih malmüdürlüğünde dul ve yetimlerin üç aylıkları üzerinde yapılan mühim bir suiistimal meydana çıkarmışlardır.

Yapılan tahkikata nazaran dul ve yetim maaşlarının kânunvevel ve kânunusani, şubat üç aylıkları mart, nisan, mayıs üç aylıklarının bordrolarında yekûnlar yüksek gösterilmek suretile bir kaç memur on beş bin lirayı zimmelerine geçirmişlerdir. mürakipler mutemet Ahmet beye işten el çektiler. Tahkikat devam ediyor.

Kaymakam tayinleri

Ayvahık kaymakamı Rasim bey Konya vilâyeti idare heyetine, yerine Geyve kaymakamı Hüsnü bey, münhal bulunan Dursunbey kaymakamına da hukuk mezunlarından İzzet bey tayin edilmişlerdir.

AKŞAM DAN AKŞAMA

Kaldırımlara hürmet

Tevfik Fikretin «Çekiç altında muhakkar ezilir günlerce...» dediği çelik gibi, günlerce, aylarca ve senelerce insan ayağı, hayvan nalını, araba tekerleği, otomobil lastiği altında ezilen kaldırımlar da hürmete, merhamete muhtaçtır.

Kaldırımların hiç hürmet görmediği şehir İstanbuldur. Bu hürmetsizlik halktan gelmiyor. Bu kabahati vesaiti nakliyye de yüklemeyiz.

Bilâkis, kaldırım düşmanlığı güdenler aynı zamanda halkı ve vesaiti nakliyye de hiç sayıyorlar.

Yazdığımız ne saçma, ne de alaydır.

Filhakika gün geçmez ki şehrin büyük caddelerinden biri - son zamanlarda moda olan apandisit ameliyatları gibi - karnı değil hurdehaş edilmiş olmasın... Caddelerin ortasında kıyasıya açılmış derin çukurlar, hendekler etrafında darma dağınık, perişan kaldırım taşları, sokak muharebelerinde ihtilâlciler tarafından yapılmış barikatları andırıyor. Sanki halk, sokaklardan rahat rahat geçemesin diye, bu sıcak yaz günlerinde taş, toprak, toz ve delikten mahsus kurulmuş barikatlar...

Kendimizi bildik bileli sokaklarda kazma eksik değildir. Kaç senedir Şişhane yoluğundan Beyoğluna rahat geçmek nasip olmaz.

Eselden Kadıköy tarafı bu tarzardan masundu. Şimdi, tramvay derdi, o sakin havalıyı de berbat ve perişan etti. Çok ağır yürüyen, tembel bir inşa tarzı, yazın hava almak için, sayfiye diye o taraflara gidenlere bol bol toz yutturdu. Kadıköy tramvayları, daha başlangıçta ahaliden hayırlı dua almadılar!

Bari bu kargaşalıktan, bu rahatsızlıktan sonra kaldırımlar daha düzgün olsa, yüreğimiz yanmayacak... O eski taşlar, bir altı, bir üstü, bir yanı çevrilmek suretile o eski topraklar içine geliş güzel, iğreti konuluyor. Koyanlar biliyorlar ki yarın öbürgün gene ya tramvay şirketi, ya gaz, ya elektrik oralarını tekrar altüst edecek. Zahmete ne hacet?

Kaldırımlara hürmet edelim. Kaldırma hürmet, şehir halkına hürmettir.

Şu şirket, bu şirket hep beraber işlerini bir defada bitirseler de sokaklar hergün kazılmasa.. Toz toprak içinde bütün halkı verem etmeye mi uğraşıyoruz?

Akşamcı

Üniversitede yeni profesörler

Üniversite için yeni bir kadro hazırlandığı söyleniyor. Teşrinievvelde üniversiteye yeni beş altı ecnebi profesör iltihak edecektir. Buna mukabil Türk profesörler arasında bazı değişiklik olacaktır.

ŞEHİR HABERLERİ

Yeni hatlar

Tramvay şirketi ile yeni mukavele yapılacak

Tramvay şirketiyle aktedilen 1926 mukavelesi nafia vekâleti tarafından feshedildiği için ağustosun on altıncı gününden itibaren 1923 mukavelesinin tatbik edileceğini ve tramvay şirketinin ona göre biletleri hazırladığını yazmıştık.

1923 mukavelesi o gün sabahın beşinden itibaren tatbik edilecektir. Ancak 1926 senesi mukavelesinde inşası mecburi ve ihtiyarî yeni tramvay şebekeleri vardır. Mukavelenin feshedilmesine nazaran bu hatların inşasından artık tamamilen vaz geçiliyor mu?

Yaptığımız tahkikata göre nafia vekâleti 1926 senesi mukavelesinin feshile 1923 mukavelesinin «muvakkaten tatbiki» ni emretmiştir.

İstanbulda yeniden tesis edilecek yeni tramvay şebekeleri ve sair hususat hakkında nafia vekâleti ve belediye ile şirket arasındaki yeni bir mukavele ayrıca tanzim ve imza edilecektir.

Esasen nafia vekâleti, yeni mukavelenin esaslarını şirkete bildirmiş ve şirket te bazı noktalarını kabul etmişti.

Şu hale göre İstanbulda yeniden açılacak tramvay yollarını ve inşaat tarzını gösterecek ve bundan başka seyrüsefer ve ücret tarifelerini yeniden tesbit edecek, yeni bir mukavele imza edilecek demektir.

Kurşun hırsızı

Zabıta üç kişiyi iş başında yakaladı

Zabıta üç kurşun hırsızı yakalamıştır. Davut, İsmail ve Şevket isimlerinde olan bu hırsızlar bir çok cami ve medreselerin kubbelelerinden kurşunları sökmüşler, su borularını aşırılmışlardır.

Üç hırsız son defa Şehzadebaşı civarında bir camiin kurşunlarını aşırılmışlar, fakat kaçarken devriye tarafından yakalanmışlardır.

Tahkikat neticesinde bunların başka cürümleri de meydana çıkarılmış ve sulh hâkimliğinin kararile üçü de tevkif edilerek tevkifhaneye gönderilmişlerdir.

Fazla alınan telefon parası

Fazla alınan telefon paralarının iade edileceği yazılmıştı. 220 bin lira tutan bu para yakında iade edilecektir. Şirket bu parayı hazırlamıştır. Nafia vekâletinden gelecek emir üzerine para sahiplerine verilecektir.

Mısırlı izciler

Beylerbeyi sarayını, Adaları ve müzeleri gezdiler

Yaz mevsimini geçirmek üzere şehrimize gelen Mısırlı izcilerle Mısırlı doktor, avukat ve münevverlerden mürekkep 32 kişilik kafile belediye tarafından tutulan bir motörle evvelki gün Beylerbeyi sarayını gezmiştir. Bebekte (Validei Hidivi) sarayının bahçesinde ve Bebek sırtlarında kamp kuran Mısırlı izciler şehrimize geldikleri gündenberi gerek şehrin güzelliğinden ve gerek halkımızın kendilerine gösterdiği misafirperverlikten çok mütehasis olmuşlardır.

Belediyenin tuttuğu motör Mısırlı misafirleri Bebekte Valide sarayından almış ve Beylerbeyi sarayına götürmüştür. Beylerbeyi sarayını pek beğenen Mısırlılar saraydan çıkarken:

Reisicumhur Hz. nin şerefine hep bir ağızdan arapça olarak:
— Hayyîş Gazi!

Yani «yaşasın Gazi» diye bağırışmışlardır.

Mısırlı izciler, hergün Galatasaray klübünün denizcilik şubesine devam etmekte ve burada denize girmektedirler.

Mısırlı misafirler evvelki gün Büyükdaya gitmişler ve öğleden sonra da müzeleri gezmişlerdir.

Belediyelerin emlakı

Sigorta ettirilmesine karar verildi

Belediyeler bankası; esas nizamnamesi mucibince, belediyelerin gayri menkul mallarını bizzat veya bilvasita sigorta edecektir. Yangın sigorta işlerinin şimdilik bilvasita yapılması banka idare meclisince kararlaştırılmıştır.

Bu sigorta işleri için Anadolu ve İstanbul umum sigorta şirketleri ile iki sene müddetle bir anlaşma yapılmıştır. Keyfiyet dahilîye vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Fuhuş mücadelesi

Fuhuşa karşı zabitanın açtığı sıkı mücadele çok iyi neticeler veriyor. Ötede beride açılan gizli randevu evleri artık faaliyetlerine devam edemiyor.

Evvelki gün ve dün yapılan araştırmalarda Maçka, Beyoğlu ve Beşiktaş civarında bir kaç gazinoda da bazı ahlâksız hareketlerde bulunduğu tesbit edilmiş ve buralar da kapatılmıştır.

Belediyede devam

Muhiddin bey kendisi kontrol ediyor

Vali ve belediye reisi Muhiddin bey, belediyede memurların devam meselesine büyük bir ehemmiyet vermektedir. Muhiddin bey hergün saat yedi buçukta belediyeye gelerek devam saatinde memurların işleri başına gelip geldiklerini bizzat tetkik etmeğe başlamıştır.

Vazifesine geç gelen memurlardan bazılarının maaşlarından iki, üç gündeliklerini kesmiş ve her memurun devam saati sırasında vazife için daireden ayrılmağa mecbur olduğu takdirde behemehal âmirinden, müdürlerin de kendisinden ve yahut muavinlerden izin alınması lüzumunu alâkadarlara bildirmiştir.

Kalp yirmi beşlik

Evvelki gün Cihangir civarında Eşref isminde bir kapıcinin orada bir dükkancıya verdiği yirmi beş kuruşluğun kalp olduğu anlaşılmiş ve para zabıtaya teslim edilmiştir.

Eşref bu parayı nereden aldığını bilmediğini söylemektedir. Bunun dikkatsizlikle başka paralar arasında eline geçtiği anlaşılıyor. Kalp paralara daha ziyade tramvaylarda tesadüf ediliyor. Bu paraların nerede yapıldığı henüz anlaşılammıştır. Zabıta sıkı tahkikata devam ediyor.

Yol parası

Bakayanın da tahsili için çalışılıyor

Yol parasile mükellef oldukları halde bir kaç sene arka arkaya mektum kalan mükelleflerin geçmiş senelere ait yol paralarının da behemehal tahsil edilmesi Nafia vekâleti tarafından bildirilmiştir.

İstanbul vilâyeti gerek geçen seneye ait, gerek bu seneye göre tahakkuk eden yol paralarını tahsil hususunda büyük bir gayret sarfetmektedir. Geçen senelere ait mektum kalan mükelleflerden tahsil edilen yol paralarının miktarının neye baliğ olduğu tesbit edilmektedir. Bu seneden itibaren yol parasile mükellef olanların mektum vaziyette kalmamalarına büyük bir dikkat gösterilmektedir.

AFYONKARAHİSAR
MADENSUYU

En sıhhi sofraya suyumdur.

Bir çarpıda

Aşk yüzünden cinayet

Gayet güzel bir karikatür görmüştüm. Aşk sevgilisine diyor ki:

— Söyle.. Söyle Marika.. Senin aşkı kazanmak için Ahmedî kestim, Aliyi parçaladım. Veliyi denize attım. Mehmedî boğdum. Kadrinin derisini yüzdüm, söyle halâ beni sevmiyor musun?..

Birçokları aşkı mutlaka ve mutlaka kan dökülerek kazanılan bir mükâfat gibi telâkki ediyorlar.

Her tarafta aşk yüzünden cinayetlerin bini bir paraya. Hele jilette sevgilisinin yüzünü çizmek, ustura ile nazeninin burnunu uçurmak, bıçakla kulağından bir parça ayırmak gibi aşk cilveleri hadsiz hesapsız..

İnsanlar böyle - sanki hergün çıkan muharebe rivayetleri yetişmiyormuş gibi - aşk yüzünden bıçaklar çekip kanlar döküyorlar.

Şimdi de bu aşk cinayetleri hayvanlar arasında alıp yürüdü. Geçen gün bir vilâyette leyleklerle kargalar arasında bir muharebe çıkmıştı. Leyleklerle kargalar uzun uzun dövüşmüşler.. Meğer bunun sebebi de gene aşkımış.. Münasebetsiz bir karga güzel bir leylek hanıma sarkıntılık etmiş..

Sonra dün Mersinden İstanbul gazetelerine bir havadis verilirdiyordu.

Kerimler köyünden Yusuf ağının eşiği biraz ileride duran bir dişi eşiğin yanına gitmek için koşmuş. Yusuf ağa buna mâni olmuş, sen misin mâni olan? Eşek Yusuf ağının üzerine atılarak adamcağızı fena halde yaralamış. Yusuf ağayı kurtarmak isteyen Mustafa çavuş ta eşiği fena kızdırmış, hayvan onu da berbat bir hale sokmuş..

İşte aşk yüzünden bir cinayet daha..

Yusuf ağının eşiği sevgilisinin yanına kendisini yaklaştırmıyan iki insanı aşk yüzünden yaralamıştır.

Hayvancağız iki kişi yaraladıktan sonra yakalanmış, kendisine bir temiz sopa çekilmiş..

Bence bu son harekete hiç lüzum yoktu. Aşk yüzünden cinayet yapmağa kalkışan eşek muhakak insanlardan örnek almıştır. Malûm ya üzümlüğe baka baka kararır derler.. Hayvanlar da insanlara baka baka fenalaşıyorlar.

Hikmet Feridun

Mısır sefaretini ya lık binası

Bebekteki (Validei Hidivi) sarayının Mısır sefaretinin yazlık binası ittihaz edileceğini haber aldık. Mısır sefaret heyeti yazın Yeniköyde bir yahya nakletmekte idi. (Validei Hidivi) sarayına ait tefrişat Mısırdan geldikten sonra sefaret heyeti Yeniköyden Bebeğe nakledecektir.

Amca beye göre!..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

— Fevkalâde bir kadın Amca bey..

... Dün gene plâjda idi..

... Bütün millet ona baktı..

... Koca plâjda bir tane idi vallahi..

A. B. — Anladım, beyaz derli bir kadın olmalı..

İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi

Yakup Cemil niçin ve nasıl öldürüldü

Muharriri: M. R.

Gerçi bir senedenberi Türkiye-yi müttefiklerinden ayırarak bir (sulhü münferit) aktinin düşman devletleri tarafından şiddetle arzu edildiğine dair rivayetler de- veran ediyor ve muhtelif vasıtalar- la bu rivayetler «İttihat ve Te- rakki» ricalinin kulaklarına gö- türülüyordu. İttihatçı liderler ara- sında bir kısmı, kendi şahsî ma- suniyetleri ve istikballeri tahti temine alınmak şartıyla, harpten sıyrılmak imkânlarını düşünebil- mek fikrine - esas itibarile - mua- rız değillerdi.

Fakat birbirini takip eden bu taleplerin ciddiyetine inanmak için muhasım devletlerin sulh et- rafındaki samimî kanaat ve dü- şüncelerini gizlice yoklamak icap ediyordu. Ancak Yakup Cemil meselesi, bu tasavvuru büsbütün mahvetmiş, söz ayağa düştüğü ve bütün memlekette dedikodulu fı- sılıtlara vesile verdiği için böyle nazik günlerde sulh lüzumundan bahsetmek hata telâkki edilmişti.

Yakup Cemil meselesi memle- ket efkârı umumiyesinden saklı tutulmakla beraber, memleket haricinde çok fena akisler yap- mıştı. Hususile bu tarihlerde düş- man matbuatında Türkiye'nin harp safından çıkacağına, «bin- başı Yakup Cemil isminde bir za- bitin idaresindeki bir ihtilâl ko- mitesinin hükûmeti devirerek bir hafta içinde müttefiklerle anlaş-acağına» dair neşriyata tesadüf ediliyordu?

Şu takdirde artık «İttihat ve Te- rakki» hükûmeti, uzun müddet, sulh imkânlarını araştırmanın devlet ve memleket için hayırlı ol- myacağına kanaat getirmişti.

Sulhperestliğin kurbanı!

Bu kanaatin tesirile Yakup Cem- il beyin tevkif ve istintakî sıra- larında ağızlarına (sulh) kelime- sini alanlar hoş görülüyor, ken- dilerine şüpheli nazarlarla bakılı- yordu!

Yakup Cemil beyin hareket ve teşebbüslerle uzaktan, yakından hiç bir suretle alâkadar olmyan ve yukarıda tevkif edildiğini yaz- dığım Satvet Lûtfi bey de bir sulh kurbanı olarak Yakup Cemil me- selesine karıştırılmıştı.

Yakup Cemil beyin Bursaya gi- dince Satvet Lûtfi beyin Çekirge- deki (Servinaz oteli) ne misafir olması da buna inzimam eden bir sebepti.

Ötedenberi en yakın fikir ve iç- tihat arkadaşı olan prens Saba- haddin beyin İsviçreden gönder- diği mektup üzerine Satvet Lûtfi beyin Talât beye müracaat ettiğini yazmıştım.

Büsbütün başka siyasî kanaat ve telâkkilerde bulunan Satvet Lûtfi beyin Yakup Cemil bey me- selesile ne suretle alâkadar göste- rildiğini anlatmak ve dolayisile Yakup Cemil beye taallük eden bazı dikkate şayan noktaları bu- rada kısaca kaydetmekten kendi- mi alamadım. Aşağıdaki satırlar, çok mühim ve tarihi kıymeti ha- vi hakikatleri tebarüz ettirmeğe yarıyacaktır:

Satvet Lûtfi bey, daha meşruti- yetin ilânından evvel, henüz pek genç yaşında iken, prens Saba-

haddin beyle fikren anlaşmış, meşrutiyetten sonra sonuna kadar prensle beraber çalışmış, maama- fihi ittihatchılarla hiç bir suretle uyuşmamıştı.

Mahmut Şevket paşaya yapılan suikastin vukuundan epey zaman evvel (taklibi hükûmet teşebbüs- ü) ile tevkif edilen Satvet Lûtfi bey, diğer on arkadaşile beraber müebbet kalebentliğe mahkûm edilmiş ve Bodruma gönderil- mişti.

Menfaden Parise..

Maliye nazırı Cavit beyin umu- mî harpten evvel Fransadan yapı- tığı istikraza ait müzakere, bir aralık çok çetin ve ümitsiz bir saf- haya girmişti: «İttihat ve Terak- ki» nin en büyük düşmanların- dan olan Şerif paşa tam istikraz aktebileceği sırada bastırıldığı yüz binlerce beyannameyi, büyük bir masraf yaparak, Parisin her tara- fına astırmıştı.

Şerif paşa bu beyannamelerde, Cavit beyin istikraz edeceği para- ile İttihat ve Terakki hükûmeti- nin Fransa aleyhine hareket ede- ceğini iddia ediyordu. Fransız sermayedarlarile efkârı umumiye- sinin emniyet ve itimadını sarsan bu beyannameler, istikrazı suya düşürecek dereceye getirmiş, Ba- bialiyi ciddi endişelere sokmuştu..

Fransız maliye nazırı M. Kay- yo ile prens Sabahaddin bey ara- sındaki eski ve çok samimî dost- luğu yakından bilen İttihat ve Terakki hükûmeti, Mahmut Şev- ket paşa meselesinden dolayı gi- yaben idama mahkûm olarak Pa- riste oturan Sabahaddin beyin, istikraz lehinde, tavassutunu tem- in etmeği faydalı gördü. İttihat- çılarca en ağır bir ceza ile mah- kûm bulunan prensin yapacağı delâletin Paris mali mahafilinde hasıl olan şüphe ve tereddütleri izale edeceği muhakkak görül- yordu.

Sabahaddin beyin istikraz le- hinde teşebbüsünü temin etmek üzere Satvet Lûtfi bey, Bodrum- daki menfasından getirtilerek (Esat) namı müstearile Parise gönderilmiş ve bu seyahatin gizli kalması için, Sinoba sürüldüğü gazetelerle ilân edilmişti.

Satvet Lûtfi bey Parise gidince prens Sabahaddin bey de bu ta- vassutu kabul ederek M. Kayyo- yu kandırmış ve Cavit bey de 15 nisan, 1914 te 35 milyon liralık bir istikrazî imzaya muvaffak ol- muştur.

Satvet Lûtfi bey, İstanbula dö- nünce yaptığı hizmete mükâfa- ten affedileceğini ümit etmiş, fa- kat hükûmet, bahriye nazırı Cem- al paşanın ısrarı üzerine, ken- disini yeniden menfasına gönder- meğe teşebbüs etmişti!

(Devamı var)

Tepebaşı belediye bahçesinde Bu akşam saat 21 de

LÜKÜS HAYAT

3 perde

Yazan: Ekrem Reşit

Besteleyen: Cemal Reşit

Hava yağmurlu olduğu takdirde tem- siller kışık sahnede verilecektir.

Yoklamaya davet

Kadıköy askerlik şubesi reisli- ğinden:

1 — Kadıköy askerlik şubesinde kayıtlı - Yerli ve yabancı 330 doğumluların ilk ve son yoklama- larına 2 Eylül 1934 tarihinden iti- bare başlanacaktır. Toplanma Kadıköy kaymakamlık binasının evlenme salonunda yapılacaktır.

2 — 330 Doğumlularla mua- meleyle tabi daha evvelki doğum- lardan gerek tahsil ve gerekse sıhhi vaziyetleri dolayisile ertesi seneye terkedilenleri de 330 doğumlularla birlikte yoklamaya gelecektir.

3 — Hangi maballelerin hangi tarihte yoklamalarının yapılacağı aşağıda gösterilmiştir.

4 — Yoklamaya geleceklerin yanında dört adet fotoğraf, yeni harflerle yazılı nüfus hüviyet cüz- danı, tahsil dolayisile tecil edilen- lerin hangi sınıf talebesi olduğu, ve sınıfı geçip geçmediği ve mek- tebe giriş tarihleri gösterilmek suretile mektepten alacakları vesika- ları da beraber getireceklerdir.

Osman ağa 2,4,6,8,10, Rasim paşa 12, 16, Cafer ağa 18,20,22,24, Hasan paşa ve İkbaliye 26, İbrahim ağa, Os- maniye, Mecidiye, Zühra paşa, Tuğlacı Mustafa Ef. 30 Eylül 1934 Göztepe, Mer- divenköy, İç erenköy 2 Teşrinievvel 1934 Sahrayı cedit Suadiye 4, Kozyatağı Bostancı 6 Teşrinievvel 1934.

8, 10 Teşrinievvel de mahallelerine tahsis edilen günlerde gelmiyenlere tahsis olunmuştur.

AKŞAM KİTAPHANESİ

NEŞRİYATI

Kadıköyünde

NET

Kirtasiye mağazasında satılmaktadır.

Kadıköy, Altıyol No. 1
Tel. 60523

Söğütte himayei etfalın faaliyeti

Köy muallim mektebi İttihazına elverişli olan Söğüt İptidai mektebi binası

Söğüt (Hususi) — Yeni sene için yapılan himayei etfal şubesi intihabatı neticesinde reisliğe Sezai, kâtipliğe Nedim, veznedarlığa Celâl ve azalıklara Rasih ve Nuri beyler seçilmişlerdir.

Evvelce idadi, darüleytam ve şehir yatı mektebi iken bugün iptidai mektep olarak kullanılan bina, bir çok masraflarla vücuda getirilmiş, bahçesi çok geniş, okuma, yatma, yemek, ambar, temsil gibi müteaddit kısımlara ayrılmış bir yerdur. Bu bina, muallim mektebi İttihazına çok elverişlidir. Bütün levazımı tamam ve noksansız olan bu bina, köy muallim mektebi İttihaz edilirse memlekete büyük bir hizmet yapılmış olacaktır. Maarif vekilinin nazarı dikkatini celbe- deriz.

Söğüt himayei etfal cemiyeti heyeti

Çelyuskin vapurunun heyecanlı sergüzeşti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

1918 senesinde kutup denizle- rinde balonile beraber kaybolan İtalyan ceneralı Nobileyi Sedow gemisi aramağa gitti. Sedow gemisi, beş bin mili kutup deniz- lerinde olmak üzere 8,000 mil katetti. Sonra kutup denizlerin- de seyahate çıkan Sibiriakof va- purunun kaptanlığını deruhde et- ti. Heyeti seferiye, muvaffakiye- tini kaptan Voroninenin mahare- tine borçludur.

Çelyuskinin kumanda köprü- sünde bulunan Voroninenin yan- nına gittim. Kaptan söz arasında, bu uzun ve tehlikeli sefere çıkan gemimizin evsafından bahsederek dedi ki:

— Çelyuskin 1933 senesinde Kopenhagda inşa edilmiştir. Bu, bir buz kıran değil, bir yük gemisidir. Bu itibarla Sibiriakof ve Krasin buz kıranları derecesinde buz denizlerinde seyahate elve- rişli değildir.

Çelyuskinin hacmi istiabisi, 3600 tondur, binaenaleyh Sibiri- akoftan iki buçuk misli daha bü- yüktür. Makinelerinin kuvveti 2400 beygirdir.

Geminin meziyet ve noksanları hakkında hakikî bir fikir edine- bilmek için 2-3 sene kadar sey- rüseferde bulunması lazımdır.

Gemide bütün tayfalar iş ba- şında. Heyetin refakatinde bulu- nan âlimler, fen aletlerini ihtiva eden kasaları açmak için ambara indiler. Artistler, gazeteciler, si- nema operatörleri, geminin Kızıl köşe ismi verilen dairesinde «Ku- tup timsahı» denilen mizah mec- masını hazırlamak için harıl harıl çalışıyorlar. Tayfalar, arasına bunların çalıştıkları kompartima- nın pencerelerine yanaşarak içi- ni merak ve alâka ile tecessüs edi-

yorlar, sonra kahkahalardan ka- tılarak uzaklaşıyorlar.

20 temmuz — 20 temmuz sa- bahı güneş doğarken, Çelyuskin, Danimarkalı bir kılavuzun idare- sinde Kopenhag limanına girdi. Limanda bir sürü balıkçı gemile- ri, yatlar, vapurlar yatıyor.

Vapura ilk giren adam, gemi- nin inşa müteahhidi idi, levazım memurumuzu et, konserveler, süt ve saire satmağı teklif etti.

Bunun arkasından gazeteciler, fotoğrafçılar vapurumuza akın et- tiler. Üç dört saat sonra bütün Kopenhag gazeteleri kocaman serlavhalar ve muhtelif resimler- le gemimizin ziyaretini halka ilân ediyorlardı. Hattâ bazı gazete- ler, sakalı yüzünden heyeti sefe- riye reisi Smiti bir Havvariye benz- etiyorlardı.

25 temmuz — Vapurumuz bir kaç aylık erzak ve zahire aldık- tan sonra Kopenhagi terk ederek kutup denizleri yolunu tuttu.

27 temmuz — Norveçli bir klavuz, bir çok adacıkların ara- sından gemimizi sevk ve idare ediyor. Geçtiğimiz yolun iki tara- fında yüksek yalçın kayalar gö- ze çarpıyor. Arasıra kırmızı ki- remitli zarif evler, uzun bacalı konserve fabrikaları, sağımızda, solumuzda gözüküyor.

Sahilde sayısız vapurlar hare- ketsiz duruyor. Bunlar parmaka sayılamıyacak derecede çok. Ba- caları ve direkleri muazzam bir kabristanın mezar taşlarını andı- rıyor. Bunlar işsizlik yüzünden palamara bağlanmış duruyorlar.

30 ağustos — Parlak bir gece arasında kutup istikametine dü- men kırdık. Artık Skandinavya yarımadasının falezlerini arka- mızda bırakmış bulunuyoruz.

31 temmuz — Şiddetli bir fırtı- na. Gemimizi bir başından öbür başına kadar örten dalgalar, gü- vertede yığılmış olduğumuz 40 ton kömürü alıp götürdü.

1 ağustos — Sis tabakaları ara- sından Buz denizi Sovyet sahille- ri belirmeğe başladı.

Geminin en genç ve en az söy- liyen tayfası Cordey, yemek es- nasında kaptana sordu:

— Buralardan geçerken pilot alacak mıyız?

Kaptan tayfaya dik dik baktı, sonra sert bir sesle cevap verdi:

— Evime döndüğüm zaman ya- nıma arkadaş almağa lüzum gör- müyorum.

2 ağustos — Krasin vapuru, yanımızda demirli duruyor. Va- purumuza hummalı bir faaliyetle mahrukat, zahire ve yiyecek yük- letiyoruz. Vapurumuzun teknesi boyanıyor. Bir vinç vasıtisile hafif bir tayyareyi, gemimize yük- lettik.

Tayyareci Babuşkin tayyaresi- nin vapura yükletilmesi ameliye- sine bizzat nezaret ediyor.

Babuşkin ceneral Nobileyi ara- mak için arka arkaya tayyaresile yedi defa buzlar üzerine inmiş olan cesur bir tayyarecidir.

Tayyare vapura yükletilirken Babuşkin tayfalara:

— Rica ederim, makineyi ya- vaş yavaş indiriniz, bir tarafa çarpmasın diyordu.

Tayyareden sonra vapura can- lı inekleri yüklettik. Zavallı hay- vanlar, vinçle yükletilirken göz- leri korkularından fırl fırl dö- nüyordu.

— Mabadi var —

GÜNÜN HABERLERİ

Muhacirler ve mübadillerin borçları

Hangileri affedildi, hangileri taksite bağlandı?

İskân kanununun 39 uncu maddesine göre mübadil ve gayrimübadil, muhacir, mülteci, göçebe ve naklolunanlara adı iskân haddi için verilmiş olan tedavül sermaye, sanat, ziraat alât ve edevatı, hayvanlar, koşum, araba takımları, tohum bedelleri affedilmiştir. Bu sebeple bu gibilerin borçları ta kanunun neşri tarihine kadar tahsil edilmemiş olan taksitlerin tahsil edilmeyeceği bildirilmiştir.

Aynı maddenin hükmüne göre yukarıda zikri geçenlere borçlanma suretile adı iskân haddi içinde verilmiş olan yapı ve toprak bedellerinin, verdikleri tarihten itibaren, yirmi sekiz yılda ve kırk müsvi taksitte tahsil edilmek ve tahsile de sekizinci yıldan sonra başlamak icap eder.

Bu sebeple kanunun neşrine kadar tahsil edilmeyen taksitlerin bu esasa göre tadil ve tashihi ve peşin vermek isteyenlerin de yarı borçlarının affedilmelerinin lâzım geleceği dahiliye vekâletinden vilâyetlere bildirilmiştir.

Doğan taylar

Cinsleri belli olmak için kütüklere kaydettiler

Ziraat vekâletinin aygır depolarındaki aygırlara çektiler suretile elde edilen tayların doğumlarından azamî altı ay zarfında baytar müdürlüklerine veya baytarlara müracaat edilerek resmi doğum kâğıtları yazdırılmak suretile tescil ettirilmeleri ziraat vekâletinden bildirilmiştir.

Bu suretle memlekette iyi cins hayvanların tescilli temin edilmiş olacaktır.

Tire ve Menemen kazaları istihşalâtı

Tire kazasının 933-934 çekirdeksiz üzüm istihşalâtı hakkında alâkadarlara malûmat gelmiştir.

Bu rapora göre Tirenin mezkûr mevsimdeki kuru üzüm istihşalât miktarı 40 bin kilodur.

933-934 senesi Menemen istihşalâtı da 35 bin kilo olarak gösterilmektedir.

Aynı kazanın geçen seneki incir istihşalâtı 1,200,000, bu seneki Menemen istihşalâtı 1 milyon kilodur.

Üzüm fiatleri

İzmir 10 — Üzüm fiatlerini yükseltmek için tedbir alınacaktır. Bu hususta bir heyet tetkikat yapacak, müstahsillerle temas edecektir.

Arşidük Otto seyahatte

Ancak resmen çağırılırsa Avusturyaya gidecek

Brüksel 9 — Avusturya imparatoru müteveffa Karlin büyük oğlu Arşidük Ottonun İtalyaya gideceği haberi doğru değildir. Bilâkis Arşidük şimal memleketlerinde bir seyahate çıkmıştır. Kont Polavesing namile seyahat eden prens şimdi Danimarkadadır, oradan İsveçe gidecek, sonra tekrar Belçikaya dönecektir.

Arşidük şimdilik Avusturya tahtı meselesile meşgul olmuyor. Yalnız Avusturyada bir karar verilir ve kendisi çağırılırsa Viyanaya gidecektir. İtalya bunun için zemini hazırlamaya çalışmaktadır. Maamafih diğer devletlerin buna razı olmayacakları muhakkak addediliyor.

Almanyada af salâhiyeti

Berlin 10 (Hususi) — Reiscumhurlukla başvekilliğin birleştirilmesi üzerine ceza kanununda mühim değişiklik yapılacaktır. Af hakkı başvekilere verilmiştir. Yalnız vatana hiyanet, askerî esrarı ifşa, silâhlı suikastler aftan müstesna tutulmaktadır.

Zeytin yağı

Yunanistanın ihracatı her sene artıyor

Atina 7 — Resmî istatistiklere göre son yedi senede Yunanistan'dan ecnebi memleketlerine gönderilen zeytinlerin miktar ve kıymeti aşağıda gösterilmiştir.

Sene	Ton	Milyon drahmî
1827	8	182
1928	8	145
1929	12	250
1930	7	89
1931	7	93
1932	28	476
1933	23	456

İtalya, Yunan zeytinlerinin başlıca alıcılarıdır. 1933 senesinde İtalya Yunanistan'dan 224 milyon drahmî kıymetinde 11,401 ton zeytinyağı almıştır. 1932 senesinde bu miktar 20,644 ton idi.

Yunan zeytinyağlarının ikinci derecede alıcısı Amerika birleşik devletleridir. 1933 senesinde 2,765 ton almışlardır. Üçüncü derecede müşteri olan Mısır, 1933 senesinde Yunanistan'dan 1,663 ton zeytinyağı almıştır.

Almanyada işsizler azalıyor

Berlin 10 (A.A.) — İşsizliğe karşı mücadele enstitüsünün istatistiklerine nazaran işsizlerin miktarı 45.000 kişi eksilmiş olup hali hazırda yekünü 2.426.000 e baliğ bulunmaktadır.

GÜNÜN MESELELERİ

Avrupa sulhu

Son zamanlarda dünyanın her tarafında bir harp korkusu var. Herkes yeni bir harpten endişe ediyor. Umumi harbin acıklı hatıraları henüz unutulmadığı için harpten endişe edilmesi doğrudur. Fakat acaba yakın bir harp ihtimali var mıdır? Şimdiye kadar çok bedbin olan Fransız gazetelerine bakılırsa bu ihtimal geçen senelere nisbetle çok azalmıştır. Bunun sebebi İngilterenin açık ve katı bir politika takip etmeğe başlamasıdır. Fransız gazeteleri diyorlar ki:

«Bir harbe mâni olmak İngilterenin elindedir. İngiltere katı ve azimkâr bir politika takip etmekte her zaman harbe mâni olabilir. Elverişli ki gevşeklik göstermesin, mütereddit davranmasın, muharebeyi istiyenlere ümit vermesin.»

1914 te de vaziyet bugünkü gibi idi. İngiltere katı bir yol tutmuş olsaydı hiç şüphesiz umumi harp olmazdı. Halbuki İngiltere böyle yapmadı. Son dakikaya kadar tereddüt içinde çalkandı. O zamanki hariciye nazırı Sir Edvard Grey'in bu vaziyeti Almanlara ümit verdi. İngilterenin harbe girmeyeceğini zannederek Fransaya ilânı harbettiler.

O zaman İngiliz nazırı, İngilterenin harbe mâni olacağını ve harp ilân edilirse kendisinin de taarruza uğrayan tarafla birlikte hareket edeceğini söylemiş olsaydı Almanya mümkün değil, harp ilân etmezdi, bu suretle insanlık büyük bir felâketten kurtulurdu.

Bugün vaziyet 1914 deki gibidir. Almanya yeni bir harp için büyük bir faaliyette çalışıyor. İngilterenin şimdiye kadar aldığı vaziyet Almanyaya ümit vermekte, bu hükümeti harbe teşvik etmekte idi. Almanlar yeni bir harpte İngilterenin bittaraf kalacağını ümit ederek ona göre hesaplarını yapıyorlardı. Bu yüzden harp tehlikesi artıyordu.

Son zamanlarda İngiliz efkârı umumiyesindeki değişiklik ve İngiliz başvekil muavini M. Baldwinin açık ve katı sözleri harp lehindeki cerhami durdurdu. İngiliz başvekil muavini yeni bir harbe İngilterenin seyirci kalmayacağını ve İngiliz hudutlarının Douvrs değil, Ren nehri sâhilleri olduğunu söylemiştir.

Almanya karşı mühim bir ihtar teşkil eden bu sözler Almanyada derhal tesiri göstermiş, harp cerhami eski şiddetini kaybetmiştir.

Görüldüğü ki vaziyet İngilterenin tutacağı yola bağlıdır. İngiltere azimkâr hareket ederse Avrupada harbin önünü alabilir.

Sovyetler ve Mançuri

Sovyet Rusya ile yeni teşekkül eden Mançuri hükümeti arasında resmi münasebat olmamasına rağmen Tokyoda Mançuri sefirile Sovyet sefiri arasında sıkı bir dostluk vardır. Resmimizde Sovyet sefiri M. Yurenev ile Mançuri sefiri ceneral Ting Shih-Yuan el sıkırlarken görünüyorlar.

Belçikada hususî milis teşkilâtı kaldırıldı

Bruxelles 10 (A.A.) — Neşrolunan bir kanun, hususî milis teşkilâtı ile kuvvete müracaat etmek suretile faaliyette bulunmak isteyen heyetleri menetmektedir. Bunun üzerine bütün flâman sosyalist ve nasyonalistleri dağılmağa karar vermişlerdir.

Kanuna karşı gösterilen bu itaat, Belçika milletinin basiret ve kiyasetinin yeni bir delili addedilmektedir.

ASKERİ BAHİSLER

Rus ordusu ve uzak Şark meselesi

Askerî muharririmizden:

Japonyanın uzak şarkta beslediği genişleme arzusunun dolayısıyla, kızıl ordunun müdafaa cephelelerinden en mühimmini şarki Sibiryanın teşkil ettiği malûmdur. Gene aynı derecede sarahatle bilinen bir şey vardır ki o da; nisbeten küçük Japonyanın 170 milyonluk bir kütleye karşı şarkta tehditte bulunması her şeyden evvel bu mıntakanın kesif Rus memleketlerinden çok uzak olması, Avrupadaki Rus memleketlerine tek bir demiryolile bağlı bulunması dolayısıyla burada harekât yapacak ordunun gerek insan ve gerekse malzeme tedarikinde büyük müşkülâta tesadüf edeceğinin katî bulunmasından neşet etmektedir.

Vakia Rusların son senelerde Moğolistağa doğru ikinci bir hat yaptıkları ve şarkla muvasala meselesini halle uğraştıkları biliniyorsa da ne yapılsa yapılsın ahali ve sanayi kesafeti az olan bu binlerce kilometrelik sahadan geçecek, hattâ iki üç demiryolu hattı, modern bir ordunun bütün ihtiyaçlarını tatmin edecek kabiliyette olamaz. Bilhassa hava kuvvetlerinin demiryolları için çok büyük bir tehlike teşkil etmesinden sonra...

Bunu nazarı itibara alan Sovyetlerin daha cezri, daha esaslı tedbirlere müracaat ettikleri son Avrupa matbuatında mütalea ve münakaşa olunmaktadır. Bu cezri tedbir: Sibirya ve uzak şarkın daha kesif surette iskân ettirilmesi ve buralarda sanayi kurulmasıdır.

Bu maksatla son zamanlarda Moskovada hususî bir iskân dairesi vücuda getirildiği bildirilmektedir. Bu daire sistemli bir surette uzak şarkta iskânı temin edecek ve kesafeti artıracaktır.

Uzak şarkta iskân ve ziraate müsait yerler pek çoktur. Bundan daha müsait yerler garpte de bulunduğu için halk şimdiye kadar uzak şarkta yerleşmeğe hususî bir arzu göstermiyordu. Fakat şimdi Sovyet hükümeti bu mıntakaya yerleşecek halka karşı mecburî iktisat sistemini tatbik etmeyeceğini bildirince bu mıntakada iskân için de halkta büyük bir arzu uyanmıştır. Burada iskân edilecek halk istihşalâtını devlete teslime mecbur tutulmıyacak, serbest şekilde satmak hakkını haiz olacaktır.

Keza bidayette bu halkın gerek nakil esnasında ve gerekse istân ve zeriyaat sahasında devletin yardımına mazhar olacağı da şüphesiz olduğundan uzak şarkta mühim bir keşafet temin olunabileceği ümit edilmektedir.

Bu suretle müstakbel bir harpte kızıl ordunun ihtiyaç göreceği gıda maddelerinin mühim bir kısmı bizzat uzak şarkta temin olunacak ve uzun demiryollarını büyük bir yükten kurtarmış bulunacaktır.

Bundan başka uzak şarkın sanayileştirilmesi meselesine son zamanlarda büyük ehemmiyet atfedilmektedir. Bilhassa kömür ve petrol madenleri taharriyatına büyük gayretler sarfedilmiş ve riyaetlere nazaran çok zengin membalar da keşfolunmuştur. Beheri yevmiye 200 ton istihşalât

yapan bir kaç un fabrikası ve bir kaç şeker fabrikası tesis edilmiştir. Keza sanayi mıntakalarını birbirine bağlayan geniş otomobil caddeleri de ikmal edilmiştir.

Plânda derpiş edilen diğer fabrikaların tesisinden sonra ise esleha ve cephe hususunda yalnız Avrupa Rusyasına bağlı kalınmayacağı tahmin edilmektedir.

Maamafih tekml bu ihzarata rağmen Rusların bir Amerika heyetile birlikte halen şarki Sibiryada meteorolojik tetkikatta buldukları ve ne şimdiden ne de ce-nuptan taarruza uğramıyacak bir demiryolu inşa edecekleri de söylenmektedir.

Hat Arhangelskten Ohetskaya gelecek ve burada bir tayyare meydanile gayet modern liman tesisatı yapılacaktır. Keza Amur hatının tamiratına da daimî surette itina olunmaktadır.

Halen uzak şarkta kızıl ordunun en seçme aksami bulunmaktadı. Aynı zamanda buradaki efrat tahsisatına % 50 ve zabitan tahsisatına % 20 bir zam da yapılmıştır. Bunların bu mıntakada bulunuşu da ayrıca iktisadi ve ziraat faaliyetin inkişafına bir saik olmaktadır.

Buna mukabil Japonların da Mançurinin şimal hududunda iskân kalkışmaları çok şayanı dikkattir. Bu maksatla ilk olarak Japon müstemlekât nazırı bu hudut boyunda bu senelik 10,000 ihtiyat efrat ve zabitanın yerleşmesine muavenete karar vermiştir. O halde Japonlar bu sahada da Ruslardan geri kalmıyacak onlar da aynı tarzda hazırlanmaya teşebbüs etmişler demektir.

Bundaki maksat ta gayet aşikârdır ve tamamen sevkülceysi esaslara dayanmakta, bir harp halinde ordusu için lâzım olan unsurları ve vasıtaları hududun en yakınından temin etmek gayesini gütmektedir.

Yalnız şurası da var ki bu soğuk mıntakalar sıcak iklimle alışmış Japon ada halkı için pek te müsait bir iskân mahalli olmadığı halde, şimdiki rejime nazaran mühim müsaadekârlığa mazhar olacak Rus çifçisi için çok cazip görünmekte ve kısa bir zamanda Japonların elde edeceklerinden çok daha fazlasını Rusların elde etmesi muhtemel bulunmaktadır. Bilhassa sanayileştirme meselesi modern ordunun en büyük ihtiyaçlarını kapatarak Rus - Japon harbinde Çar ordularının haiz olduğu zayıflığı gidermektedir. Uzak şarkta bu sanayilendirme ve iskân siyaseti tahakkuk ettirilebilirse Rusların bu sahada büyük bir tefevvük elde etmeleri ve Japonların zaten pek te tabii olmayan şimale doğru tevessü emellerine sulhan nihayet vermeleri muhtemel bulunmaktadır.

M. Ş.

Almanya'ya gönderilen İngiliz eşyası

Londra 10 (A.A.) — Almanya'ya ithal edilen İngiliz malları bedelinin tesviyesi sureti hakkında bir itilâf vücuda getirilmiş olduğu teyyüt edilmektedir. Maamafih bu itilâfname, evvelce yapılmış olan teslimata ait mütedahil emtea bedellerine taallük etmemektedir.

KANSIZLIK Nörastem, zalfiyet ve Chlorose

benzsizlik için yegâne deva kanlı ihya eden En müntabip etibba tarafından tetip edilmiştir. SIROP DESCHIENS, PARIS

AMERİKALI KAPUTLARI ECZANEDE TEKSAYT SATILIR!

Sıcaklarda İstanbul..

“Ne fevkalâde kadın.. Şu cildin güzelliğine bir bak.. Kapkara!..”

“Birader.. Bakır renkli insanların arasında bu yanmamış vücudumla dolaşmağa utanyorum!..”

Arkadaşım mayosunun yakasını düzeltirken söyleniyordu:

— Birader.. Tunç renkli vücudların içinde bu yanmamış sırtım, yanmamış göğsüm, yanmamış bacaklarımla gezmeğe utanyorum.

— Evet... Ben de öyle... Tıpkı elbisesiz sokağa çıkmışız da Beyoğlu caddesinde dolaşmışız gibi değil mi?

Herkesin, tek mil kızıl derililerin bize nasıl dik dik, hor hor bakışlarını görüyor musun?

— Görmez olur muyum?

Hakikaten yanmamış vücudlarımızdan sıkıla sıkıla bir takım esmer, kara insanlar arasından geçtik. Bir yaz günü plajda yanmamış, beyaz bir vücutla gezmek, kirli, çamurlu, yırtık, pillim pillim dökülen bir elbise ile gezmekten çok daha beter...

Giydiği balo elbisesinden hiç memnun olmıyan bir kadın nasıl balo salonunun bir köşesine çekilir, neşesiz, somurtkan oturur, dansa, eğlenceye iştirak etmezse bizim de yanmamış vücudumuzla yapacağımız şey bu idi.

İkimiz birer tarafa uzandık. Uzun müddet yattık. Önümden geçenlerin, sağım da solumda yatanların konuştuklarını sadık bir gramofon plâğı gibi zaptettim. Arkası arkasına birer birer vaziyorum:

— Ne fevkalâde kadın!.. Şu cilde bak... Kapkara... Ne güzel!.. Yarabbi!.. Ne yanık ten. Dünyanın en beyaz, en şeffaf tenine bunu değişmem.

Eski zaman şairlerinin kulakları çınlasın. Onlar şiirlerini yazarlarken hiç te böyle bakır renkli insanların kapkara ciltlerini hatırlarına getirmemişlerdi. Her halde şair Nedim bugünkü delikanlıların kapkara sevgililerini görse korkar kaçardı.

Neyse biz iştiklerimizi not edelim:

— Felâket... Felâket Muazzez.. Ne oldu biliyor musun?. Meğer plaja devam edelidenberi hep avuçlarımı kapalı tutmuşum. Avuçlarımın içi hiç yanmamış... Gördün mü rezaleti. Arapların ellerini bilir misin? Üstü koyudur ve içi çok açıktır. İşte tıpkı öyle el olmuş... Ne yapayım şimdi?

— Üzüldüğün şeye bak.. Tıpkı benim de öyle olmuştu. Şimdi avuçlarımın içini güneşe karşı açık tutuyorum. Yanıyor.. Sen de öyle yap...

Sağımızda bir çorap ve çorapsızlık bahsidir gidiyor:

— Biliyor musun Nazan... Çorapsızlığa o kadar alıştım, o kadar alıştım ki kış gelirse nasıl çorap giyeceğim bilmem.

— Kışın da giymezsin.

— Aman pek şık bir şey olur. Çorapsız baloya gitmek!..

— Amaaan!.. Ne iptidai adam. Şuraya bak, cildi bembeyaz.. Vücudu hiç te mi güneş görmemiş bilmem ki... Zavallıca bütün bir yaz ilk defa denize geliyor galiba...

Arkadaşım ben biribirimize baktık. Acaba bu iltifat bize mi idi?

Bu esnada önümüzdeki kumlar çirtırdadı. Derin bir nefes aldık.

Sıcaklarda İstanbul plajlarından biri

Tıpkı bizim gibi hiç yanmamış vücutlu bir zat kırta kırta ilerliyordu. Derin bir oh çektik. Demek yeryüzünde bizim gibi yanmamış vücutlu vahşi insanlar varmış!

Bu sırada plaj sahibi sırtında pijaması yanımıza geldi. Epey hoş beşten sonra:

— Gelecek hafta nişana beklerim!.. dedi.

Hayretle duraladık:

— Neredeki nişana?

Hayretimizi manasız bulmuş gibi:

— Nerede olacak? Burada... plajda...

Diye izahat verdi. Bir İngiliz ailesi gelecek hafta burada nişan yapacaktı...

Eğer bu plajda nişanlar, denizde düğünler, dalgalar arasında kına geceleri İstanbulda taammüm ederse hoş olur.

Bundan sonra nişan elbisesi yerine, düğün elbisesi yerine mayo lazım olacak galiba...

— Bey... Bana yeni bir mayo al... Düğüne davetliyim... Yarın gideceğim...

— Hanım şu mayoyu versene.. Bugün arkadaşlardan birinin nişanı var...

Gibi sahnelere rasgeleceğiz!..

Bu sefer plajda en hoşuma giden manzara şu oldu. Bunu o kadar beğendik, o derece hoşumuza gitti ki karşısına geçip uzun

uzun seyretmekten kendimizi alamadık.

Hattâ mümkün olsa bir fotoğrafını çekip size de göstermek isterdik...

Genç, güzel hanımın biri tamamile kuma gömüldü. Yalnız başı, yüzü dışarıda.. Kuma gömülmesine rağmen dudakta kıpkızıl boya, gözlerde siyah sürmeler, kirpikler rimel ile koca koca büyütülmüş.

Hanımın beyi yanında... Bir aralık elleri de kumun içinde olan genç hanımefendi:

— Kuzum.. dedi... Ağzıma bir sigara iştirersen...

Bey hanımefendinin kızıl dudakları arasına sigarayı iştirirdi. Tabii kolları kumun altında olan bir insan sigara yakamaz..

— Sigaramı yak...

Bey yaktı. Hanım bir nefes çekti.

— Ağzımdan al...

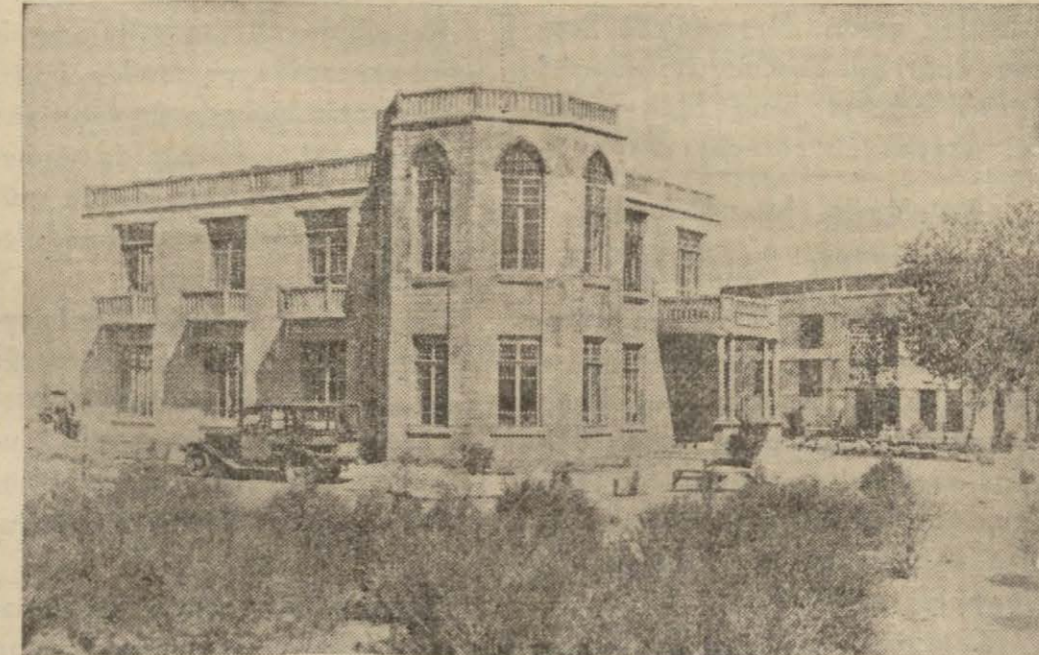
Bey sigarayı ağzından aldı:

— Sigarayı ağzıma getir!

Bey sigarayı hanımın ağzına soktu.

Ve sigara bitinciye kadar bu böyle devam etti. Ellerini kumun altına sokan hanımefendi sigara içmek için beyin ellerini - sanki babasının öz malı imiş gibi - mükemmel surette kullandı, durdu.. Bundan sonra beye kitap okuttu..

Hikmet Feridun

Diyanbekir Halkevi

Diyanbekir 4 (Hususi) — Diyanbekir Halkevi çok iyi çalışıyor. Halkevi Dağkapı haricinde nafıadan devredilen binaya taşınmıştır. Yeni bina çok güzeldir. Binada lazım gelen tadilat yapılmaktadır. Binaya 1500 kişi alabilecek bir salon ilâve edilecektir. Salonda bir de sahne bulunacaktır.

Anadoluda Akşam

Dikilide bu sene mahsul çok iyidir

Belediye ve maarif işleri, gençler birliğinin faaliyeti

Dikili (Umumi muhabirimizden) — Buraya ilk defa olarak geliyorum. Altınovadan Dikiliye 28 kilometrelik bir yol vardır. Bu yol tabii zeminden ibarettir. Bazan sahili takip eder, bazan da sahilten uzaklaşır.

Dikilinin yüz senelik bir tarihi vardır. Bir zamanlar kâmil rumlar ile meskûn bir kasaba imiş. 93 senesinde gerek buraya ve gerekse İsmail köyüne elli hane Bulgar ve Romanya muhacirleri iskân olunmuştur. İsmail köyü Dikiliden eskidir. Umumi harpten evvel bir kısım rumlar Yunanistana gitmişler, geride kalanlar da sonradan mübadeleye tâbi tutulmuşlardır.

(Dikili) ismi rumca (bel) manasına olan (Dikelyo) dan kalmıştır. Buralar bomboş iken rumun birisi gelecek bel ile ziraat yapmış ve para kazanmış, sonra gene bu tarafa gelmek üzere yola çıkınca «nereye?» diye sormuşlar, o da, Dikelyoya demiş.

Bir rivayete göre de buranın sırtlarında şimdi harap bir halde bulunan yeldeğirmeni kulelerinin mevcudiyetinden ve diğer bir rivayete göre de balıkçılar tarafından üstüste bir kulübe yapılarak yüksekçe bir kule vücuda getirilmesinden dolayı uzaklardan geçen gemilerin bu kuleyi işaret makamında kullanmalarından böyle bir isim kalmış.

Kazanın hali

Burası Bergama'ya bağlı bir nahiye iken bundan beş sené evvel kazaya çevirilmişti. Nüfusu az ve köyleri fakirdir. Yalnız Bademli köyü iyidir. Kazanın talihsizliğinden olarak beş senedenberi buraya gelen kaymakamlar bir iki ay sonra askere alınmıştır. Burası ötedenberi nahiye müdürleri tarafından vekâleten idare olunmaktadır. Ve şimdi de Çandarlı nahiyesi müdürü kazanın işlerine bakmaktadır. Burada doktor yokken bu sıralarda bir vekil doktor gönderilmiştir. Belediyenin hususi muhasebeye borçlu olmasından dispanser için gelen (100) lira oraya yatırılmış ve dispanser felce uğratılmıştır!

Maarif işleri

Merkezle beraber bütün kazada beş mektep vardır. Kazanın 27 köyünden beşinde mektep bulunması pek az ise de gelecek sene başında ve ortasında 8 mektep daha açılacaktır. Merkezdeki mekteple Bademli ve Çandarlıdaki mektepler beşer sınıflıdır. Bu mekteplerde 650 talebe ve 14 muallim mevcuttur.

Önümüzdeki sene içinde tahsil çağında olup ta mektebe devam edemiyen hiç bir köylü çocuk kalmıyacakmış. Bunun için de her mektebin bulunduğu köylerde pratik olarak küme mektepler açılacak, bunlar bir haftalık erzaklarla gelip köy anneleri tarafından yemekleri pişirilecek ve hafta başları tekrar köylerine gidip gene erzaklarla beraber döneceklermiş!

Belediyenin hali

Bura belediye işleri geridir. Belediyenin varidatı 18 bin lira-

dir. Yangın için adı bir tulumbadan başka vasıta yoktur. İki sene evvel burada elektrik yapılmış ise de kilovatı (30) kuruş olduğundan halkın burdan istifadesi pek azdır. Belediye, bu tesisata 4500 lira ile iştirak etmiştir.

İçilecek su uzaklardan getirilmektedir. Kabakum köyü civarındaki çay taşığından bataklık hasıl olmaktadır.

Burmaçesme ve Çantepede iyi sular varsa da belediye bunları kasabaya getirememiştir. Belediye 2500 lira sarfile kasabanın hali hazır haritasile müstakbel plânını yaptırmış ise de tatbikat sahasında faaliyet yoktur.

Nüfus

Bütün kazada 11,954 ve kasaba içinde de 3000 nüfus vardır. Kasaba bir köy büyüklüğündedir. (360) kadar ev sayılmıştır. Hamam olmadığı gibi dispanseri de muattaldır. Ebe istifa etmiştir. Dikilinin Çandarlı adında bir nahiyesi, üç oteli ve 18 kahvesi mevcuttur.

Gençler birliği

Burada göze çarpan, gayet ferah ve çok şık bir bina vardır. Burası gençler birliğinin salonudur. Birlik 931 senesi nisanın dördüncü günü teşkil edilmiştir. 116 âzası vardır. Birliğin temsil, inkılâp, spor şubeleri vardır. İşgal eyledikleri bina fırka namına istimlak edilmek üzere. Birlikte bir okuma odası, güzel bir sahne ve 300 cilt kitap vardır. Bunlardan 100 cilt kitap maarif memuru Halil bey tarafından tedarik olunmuş ve birlik reisi Hamdi bey de 50 kitap hediye etmiştir.

Ziraat ve mahsulât

Kazanın ziraat memuru Nâzım bey Balıkesir ziraat mektebinden yetmiş ateşin bir gençtir. Gerek ahlâk ve gerek malûmatı vilâyetçe şayanı takdir görülmüş olduğundan zeytincilik öğrenmek için vilâyet tarafından İtalyaya gönderileceğini iştittim.

Kazanın senelik zeytin hasılatı 3½ zeytinyağı 1, palamut 2½-3, bakla 2, buğday ve arpa 5, tütün 1 milyon, kilodur.

Bu sene mahsulât pek iyi olmuştur. Buradan zeytin, bilhassa tütün, palamut ve kısmen de hububat, bakla ve hayvan ihraç olunur. Tütünleri gayet nefis olduğundan Amerika kumpanyaları daima müşteridirler. Kilosu 35 den yetmiş beş kuruşa kadar satılmaktadır. *Ragıp Kemal*

Faik Sabri**HAYVANLAR ALEMİ**

Büyük kitada 280 sahife - 350 resim
4 renkli lâvha - 8 metin harici tablo

Bu meraklı, eğlenceli kitabı okudunuz mu?

Fiyeti:

Heryerde 150

kuruştur.

Tevzi ve satış merkezi yalnız:

AKŞAM KİTAPHANESİ

121, Ankara caddesi, İstanbul
Para yerine posta pulu da gönderebilirsiniz.

SİNEMA

Yeni bir film: Kafeste aşk!

Anny Ondra kafeste aşk filminden bir sahnede

Paris (Hususî) — Sevimli yıldız Anny Ondra ile Fransız sanatçılarından Rene Lefevre, André Berley yeni ve güzel bir film çevirmişlerdir. Bu filmin ismi «Kafeste aşk» tır. Mevzu şudur: Genç, güzel, fakir bir kız Anni... Sokaklarda kendi kendine giderken önünde büyük, lüks bir otomobil duruyor, içinden birisi athyor. Anninin koluna yapışıyor:

— Rica ederim Baron... Artık yaptıklarınız کافی. Şatoda sizi bekliyorlar... diye genç kız otomobile çekiyor. Bu meçhul yaşlı adam Anniyi otomobile aldıktan sonra:

— Baron... diyor. Bu ne kılık kıyafet?..

Anni: — Beğenemediniz mi? Her günkü kıyafetim.. deyince meçhul adam kahkahayı basıyor:

— Bir milyoner kızın her günkü kıyafetine bakınız..

— Ne milyoneri canım.. Alay mı ediyorsunuz. Ben fakir bir satıcı kızım...

Nihayet uzun ve tuhaf sahnelerden sonra iş anlaşılıyor. Anni şayanı hayret derecede bir milyoner kıza benzemektedir. Baron diye çağırılan bu milyoner kız bir takım acayiplikler yapmaktadır. Meçhul adam da milyoner kızın emektar hocasıdır.

Otomobildeki adam bu yanlışlığı anlayınca Anniyi tekrar sokak ortasında bırakıyor.

Diğer taraftan milyoner kız Baronun Şarl isminde bir nişanlısı vardır. Şarl zengin kızın her istediğini yapmaktadır. Fakat Baron Şarla karşı lakayttır.

Milyoner kız bir gün:

— İlle ben bir tayyareye bine-

ceğim!.. diye tutturuyor. Fakat tayyare idaresini de pek az bilmektedir. Kendisini fikrinden vaz geçirmek istiyorlar, muvafak olamıyorlar. Baron bir tayyareye atlıyor. Fakat yolda tayyare bozulduğu için bir paraşütle kendisini aşağı atıyor, bir damın üzerine düşüyor. Başboş kalan tayyaresi de epey bir zarar veriyor. Kendisini tevkif ediyorlar. On beş gün hapse mahkûm oluyor.

Milyoner kız:

— Dünyada ben hapiste yatmam!. Buna bir çare bulunuz!. diye diyor.

Nihayet akıllarına Anni geliyor. Zengin kızın hocası hemen gidip Anniyi buluyor. Kendisine para vadediyorlar:

— Sen bizim milyoner küçük hanıma çok benziyorsun. Al bu parayı hapiste yat!.. Ama bundan hiç kimse, hattâ küçük hanımın nişanlısı M. Şarl bile haber almamalı... diyorlar.

Anni buna razı oluyor. Milyoner kızın yerine hapse giriyor.

Milyoner kızın nişanlısı Şarl hiç bir şeyden haberi olmadığı için hapishanede bulunan nişanlısını ziyarete gidiyor, ona çiçekler ve şekerlemeler götürüyor. Tabii genç adamın karşısına Anni çıkıyor. Fakat Şarl meseleyi katıyen anlyamıyor. Anni de kendisine sıkı sıkı tembih edildiği için bir şey söylemiyor. Şarl nişanlısını kucaklamak istiyor. Anni foyayı meydana vermemek için buna da göz yumuyor.

Fakat Anni de Şarlı sevmiştir. Bu delikanlının - velevki yalancılıktan olsun - nişanlısı olmak pek hoşuna gidiyor. Şarl onu kucakladıkça Anni:

— Bir daha!.. Bir daha!.. diye gözlerini kapıyor.

Şarl hayrettedir. Eskiden nişanlısını kucakladığı zaman böyle mi muamele görürdü. Nişanlısı hemen onu göğsünden itiverirdi. Şimdi nişanlısındaki bu değişikliği gördükçe hayret ediyor.

Milyoner kız buz üstünde kayma şampiyonudur. Bir hayır cemiyeti tarafından tertip edilen bir müsamerede buz üstünde kaymak istiyor. Fakat kendisi resmen hapistedir. Bunun için bir çare buluyorlar. Hapishane müdüründen Anni için 24 saat izin istiyorlar.

Maksatları şudur. Anniyi şatoya kapatmak, milyoner benzerinin de rahat rahat buz üstünde kaymasını temin etmek.

Anni hapisten çıktığına müteessirdir. Çünkü sevdiği nişanlısının ziyaretlerinden mahrum olacak... Şatoya gelince orada da bir yanlışlık oluyor. Şatonun bahçesinde hayır cemiyeti âzaları Anniyi görüyorlar. Onu hakiki milyoner kız zannile müsamereye götürüyorlar. Kendisine buz üstünde kaymağa mahsus sık spor elbiseleri giydireyorlar:

— Haydi kay!.. diyorlar.

Diğer taraftan hakiki zengin kız da müsamereye geliyor. Anni kendi ismi altında ortaya çıkıp buz üstünde acemi acemi yürümesini, tepetaklak düşmesini görünce izzeti nefsine dokunuyor, hemen ortaya fırlıyor. Halk bu birbirine benzeyen iki genç kız önünde dehşetli bir alkışa başlıyor.

Lâkin asıl şaşırان hapishane müdürüdür. Acaba kendi mahpusu hangisi... Bunu yanında oturan Şarla soruyor.

Tefrika No. 23

Loyd Corcun harphatıratı

Umumî harbin esrarı

Amerikanın ağır teçizatı az olduğundan daha ziyade Fransız ve İngiliz teçizatına güveniyorlardı. Hattâ 1918 senesinde hayli zaman Amerikan kuvvetlerinin topçusu kâmilen Fransızlar ile İngilizler tarafından temin ediliyordu.

Mister Balfour ile maiyeti 1917 mayısının yirmi üçünde Vaşingtondan Kanadaya gitmişti. 31 mayısta oradan İngiltereye hareket etmiştir. Mister Balfour Amerika'dan hareket etmezden mukad-dem burada bir İngiliz irtibat heyetinin bulunması ve bu heyetin Amerika hükûmeti ile irtibatı temin etmesi ve müttehit hükümetlerdeki muhtelif İngiliz ajanslarının mesaisinde ahenk husule getirmesi arzuya şayan olduğunu serdeylemişti.

M. Balfour bu heyetin riyasetine vikont (Grey) yi tavsiye etmişti. İngiliz harp kabinesi bu tavsiyeyi kabul ederek sir Greye teklifte bulunulmasını kararlaştırdı. Bu işe ben memur edildim. Fakat bir türlü kendisini bu vazifeyi kabule ikna edemedim.

Grey gözlerinden rahatsız olduğundan gayet yorucu olan böyle mühim ve nazik vazifeyi kabul edemeyeceğini katı surette bildirdi. Meseleyi harp komitesi tekrar tezekkür etti ve 30 mayısta şu karara geldi:

«Başvekil, gazeteler kralı lort Northcliffeyi diploması bir mümessil olarak değil, muhtelif devairin Amerikadaki işlerini ahenkleştirmek maksadile bunları temsil edecek heyetin reisi olarak Amerikaya gitmeğe davet edecektir.»

Lort bu teklifi bilâtereddüt kabul etti ve bir an evvel Amerikaya gitmeğe hazır bulunduğunu bildirdi.

Fakat bu tayin beklenildiği veçhile bazı mahafilde tenkitkârane fırtına kopardı. Dominyonların telâkkıyatı müsait idi. Şu kadar var ki lort kendi kontrolü altındaki gazetelerin öteye beribe savurduğu hücumlar kendisine bir çok şahsî düşmanlar peyda etmişti. Bunun için Amerikadaki yüksek mahafilin kabinenin mumaileyhi intihapta isabet göreceği şüpheli idi.

Halbuki gazeteci lortun münekkitleri mumaileyhin böyle bir vazifeye tayin edilmesi aynı isabet olacağını takdir edemiyorlardı. Bütün dünyayı velveleye veren ve keskin kalemini uzak, yakın herkese havale eden gazeteci lortun bir gün hükümetin bütün otoritesini sarsması muhtemel idi. Lort bu vazifeye tayin edilmekle gayret ve kudretini ötekine berikine hücumla hasredeceği yerde gayet sıkışık bir zamanda milletin gayretini arttıracaktır.

Bu vazife lort Northcliffe için teşkilât ve sürüklemek kudretini istediği gibi göstereceği geniş bir saha teşkil edecekti. Muvaffakiyetli bir hükümet için kuvvetli ve

— Bilmiyorum müdür bey...

Ben de hayret içindeyim. Fakat şimdi size öğreirim!.. diyor. İki genç kızın yanına yaklaşıyor. Evvelâ zengin olanını kucaklıyor. Zengin kız onu göğsünden itiyor. Sonra Anniyi kucaklıyor. O göz-

nüfuzlu ve lâkin ele avuca sığmaz anasırı idare ederek millet için nafi iş ve teşebbüslere sevk etmek âkilâne bir hareket olur.

Bu sebeple lordun yeni vazifede bulunmasında ısrar ettik. Hakikaten lort Northcliffe Vaşingtondaki yeni rolünde parlak muvaffakiyet gösterdi. Vilsonun akıl hocası miralar House, lort Northcliffenin tayinini ilk defa işittiği zaman endişelerini izhar etmişti.

Fakat amiral House lortla görüşür görüşmez sıkı şahsî dostluk tesis etmiştir. Bu dostluk lordun vefatına kadar sürmüştür. Miralay meşhur hatıratında lort Northcliffeden bahisle demiştir ki:

«Northcliffe yeni vazifesinde tükenmez sây ve gayret gösterdi ve gayri mümkün şeyleri mümkün bir hale getirdi. Lort hiç bir zaman falso etmeyen iyi ahlakı ile mesaisini tezyit etmiştir.

Hattâ İngiliz sefiri Spring-Rice ile sefaret erkânı Northcliffenin korktukları kadar haşin olmadığını görmüşler ve kendisi hakkında evvelce besledikleri suizanları tadil etmişlerdir. Filvaki lort haşin ve sert bir zattı. Fakat buna mukabil deryadil ve fevkalâde hayrı severdi.

Kendisi gibi diktatör tabında bulunan ve bu hususta tecrübe sahibi bir adam için Northcliffe mükemmel bir şeydi. Ne kendisinin, ne de İngiliz hükümetinin kontrol etmek kudretinde bulunmadığı şeraite daima müsaade-kâr davranmıyordu.

Harpten nefret eden Vilson

Fakat Amerikada işin başında istemiyerek harbeden bir reisicumhur vardı. Vilson için harp, bir türlü sakınamadığı menfur ve müstekreh bir şeydi. Fakat bir defa harbe girmiş olduğundan nefretini harbi takip ve idarede mümkün mertebeye az şevk ve gayret ve kuvvet izhar etmek suretile tezahür ettiriyordu. Yani Amerika reisicumhuru ve icra heyeti reisi olmak itibarile haiz bulunduğu mesuliyete uygun olmak şartile asgarî gayret gösteriyordu.

Amerikan gençlik kütlelerinin ölüm saçan Alman gençliği ile çarpıştırmak zamanını tesri etmek ve mümkün mertebeye çıkarmak için elinden geleni yapıyordu. Mecburî olarak girmiş olduğu harpte Amerikalıları kesilmeğe ve kırılmağa sevk etmekte istical gösterilmesini şin verici bir hareket sayıyordu.

Böyle bir adam lort Northcliffe gibi dinamik bir şahsiyet tarafından idare olunamazdı. Lort Amerikanın harbe iyice girişmesini tesri etmek maksadile buraya gelmişti. Binaenaleyh Vilson ile Northcliffe arasında imtizacsızlık eksik olmamakta ve bazan suitefahhüm husule gelmekte idi.

(Arkası var)

lerini kapıyor:

— Bir daha!..

Deyince Şarl:

— Ben işte bununla evleniyorum. Müdür bey sizin mahkûm öteki!.. diyor. Anniyi kucaklayıp papazın karşısına götürüyor.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇYÜZÜ

Yazan: SULEYMAN KÂNI

— Tercüme, İktibas hakkı mahfuzdur —

Tefrika No. 335

Bismark: "Kongreyi Babiâlideki vükelâ meclisi mi zannettin,, dedi

Protokollarda her mesele kapalıca ve diplomatça yazılıyor, içtimalarda tekrar okunmuyordu. Bunun için pek çok defa muhteviyatça mühim tadiller icar edilebilmişti. Bu tadilat ta bazan devleti aliye murahaslarını müşkülâta uğratmış, kendilerini kongrenin tahrir heyetine müracaatle şikâyetle mecbur bırakmıştır.

Tahrir heyeti Osmanlı murahaslarının kongrede irat eyledikleri sözlerin tashih ve ilâvesini memnuniyetle kabul ederdi, fakat sair murahasların, hususile reis irat eylediği nutukların söylendiği gibi kalması için Osmanlı murahasları tarafından teklif edilen tashihleri yapmağa kolaylıkla muvafakat eylemezdi.

Kongre müzakereleri kongre haricinde prens Bismarkın idaresi altında Rusya, İngiltere, Avusturya devletleri murahasları arasında verilmiş kararların tastik ve resmî, mutant bir surette kaydına hizmet etmekten ibaret kalıyordu. Bu hususî ve mahremâne müzakerelerden devleti aliye murahasları tamamen hariç bırakılıyordu.

Bismark (kongreye mübahase etmek üzere gelmez!) sözünü her fırsatta tekrar ederdi. Kongre âzasından biri mübahasede devam etmek isterse prensin sabri, tahammülü tükenirdi. Kongrenin mütealemleri kendi anladığı gibi hülâsa eder, itiraz sahibine isterse protesto edebileceğini söylerdi; bittabi herkes protesto eylemekten içtinap eyleydi.

Bismark:

— Şarka müteallik bütün müşkülâtın hallini arzu edersek bununla yüz şene uğraşmağa mecbur oluruz.

Der, kongre müzakereleri süratle devam etmedikçe kabahati devleti aliye murahaslarında bulurdu!

Hemen her meselede devleti aliye murahasları prens Bismark tarafından şiddetli tevbihlere uğruyorlardı; bunun için gayet ihtiyatlı mukavemetlerde bulunmağı münasip görüyorlardı. Başka suretle hareket etseler prensin mizacındaki şiddet yüzünden daha fena muamelelere maruz kalmak ihtimalini düşünüyorlardı.

Osmanlı murahasları dördüncü içtimadan sonra kongrenin kendilerine söz söylemeğe bile müsaade etmeyeceğinden korkmağa başladılar.

Ayastafanos muahedesinden doğan meseleler hakkında hükümetin fikirlerini ihtiva eden bir mazbata hazırladılar. Prens in bu içtimadaki muamelesine benzer bir muameleyle daha maruz kalacak olursa bu mazbatayı kongrenin tahrir heyetine vermeği, kendilerine söz söylemeğe müsaade edilmediği için tekliflerini böyle tahriren bildirmeğe mecbur kaldıklarını beyan ederek bahsedilen meseleler hakkında devleti aliye'nin mütealemleri bilinmek arzu ediliyorsa bu mazbataya mü-

racaat lâzım geleceğini söylemeğe karar verdiler.

Ancak bundan sonra bu derece şiddetli bir tavir ve muamele görülmeyeceği için bu yolda bir harekete de lüzum hissedilmedi.

Babiâli Osmanlı murahaslarına Bosna, Hersek meselesinde muhalefet emrini vermişti.

Onlar da derhal Salzboriye ve Bikonsfild müracaat ettiler.

Bikonsfild soğuk bir tavir ile:

— Babiâlinin kararı pek az akıllı bir meclis kararıdır; başka bir şey diyemem!

Dedi. Salzbori de omuzlarını kaldırarak:

— Ben bir şey yapamam. Hükümetinizin politikası kendisinin en sarıh, en bedihî menfaatlerini tanınamaktan ibarettir!

Diyerek çekildi.

Bosna, Herseğin Avusturyaca işgaline Osmanlı murahaslarının muhalefeti Avusturya murahasları kadar hemen İngiliz murahaslarını da kızdırdı. Bikonsfild:

— Devleti aliye'nin kongreye gönderdiği murahaslar için vehametini tamamilen takdir eylemeliydiler!

Diyordu. Kıbrıs'ta elde eden İngilizlerin Avusturyanın Bosna ve Herseğe el atmasını terviç edecekleri tabii idi. Kongrece bu kitaların Avusturyaca işgaline muvafakat edildi.

Bugünkü müzakere sonunda Aleksandr Kara Todori ve Sadullah paşalar aralarında konuşurken Fransa başmurahası hariçiyeye nazırı M. Vadington yanlarına yaklaştı:

— Pek mükeddersiniz. Hakkınız var. Size acırım. Fakat ne çare ki hakkımızda bir şey yapmak elimden gelmez. Şu yanımda oturan zat - prens Bismark - size vaktile bizim murahaslarımıza ettiği muameleyi ediyor. Hüküm galibindir kanununa boyun eğmeğe mecbursunuz. Tahammül ediniz.

Çünkü ihtiyar olunacak başka yol yoktur. Bosna ve Hersek elden gitti; menedemedik. Avusturyalılardan nasıl olursa olsun bir menfaat istihsaline gayret ediniz; mukteditir olabilirsiniz para alınız; devletin için bazı haklar muhafaza eyleyiniz. Fakat daha ileriye gitmek beyhude zahmet ihtiyar etmektir.

Dedi.

Prens Bismarka kalsa Arnavutluğu da taviz olarak İtalyaya vermekten çekinmiyecekti!

Kongre içtimalarının birinde İvranyanın Sırbistana bırakılması prens Bismarkın katı ifadesile kararlaştırılmakta iken Aleksandr paşa buna muhalefet ve rey vermekten içtinap etti. Bismark şiddetli bir nazarla paşaya bakarak bir şey demedi. Biraz sonra paşa mükâleme mazbatalarının mütealemlerine meşgul iken Bismark geldi; arkasından dürttü:

— Sen demincik İvranya maddesine muhalefetle rey vermedin. Kongreyi Babiâlideki vükelâ meclisi mi zannediyorsun? Verilen

karara müşkülât ika edemezsiniz. Bunu kabul ve tastike mecbursunuz!

Diyerek kararı imza ettirdi.

Bosna ve Hersekte padişahın hükümlerini hukukunun mahfuz kalacağı işgalin muvakkat olacağı hakkında devleti aliye ve Avusturya murahasları arasında daha müzakereler cereyan ederken prens Bismarkın ısrarile Berlin muahedesinin kongrece kabul edilen şekilde tabii tesri olunuyordu.

Bu muahedeyi bir hafta içinde aktetmek ümidinde bulunduğu rivayet edilen Bismark için uzamasından sıkıldığı için bütün manialara galibeye şiddetle çalıştı. İsrarı üzerine muahede maddeleri süratle gözden geçirildi; muahede el yazısıyla yazılmıyarak Bismarkın rey ve tensibile tabettirildi; gece ve gündüz fasılasız çalışarak temmuzun on üçüncü günü matbu ve mücellet olarak kongreye konuldu.

Bu halde cüzi de olsa bazı maddelere tadilat ithalini istemek prens Bismarkın meydan okumak demek olurdu. İş sekteye uğramaktan çıkabilecek neticeler ise fevkalâde vahim olabilirdi.

Bütün Avrupa devleti aliye'ye gücünmî vaziyette bulunuyordu! Osmanlı murahasları kongreyi terkederlerse bu devletlerin hepsi devleti aliye'yi Avrupada iğtişâş uyandırmak istemekle ithamda bir kat daha ileri gideceklerdi.

Prens Bismark devleti aliye'ye muahedeyi imzadan istinkâf ederse pek te kaydetmeyeceğini devleti aliye murahasları ile diğer murahaslara bir kaç defa söylemişti.

Devleti aliye Avrupa devletlerinin arzularına açıktan açığa muhalefet gösterdiği gün Bismarkın tehditlerini filen meydana getirmekten çekinmemesi pek muhtemeldi.

Bunun için Osmanlı murahasları yeni musibetlere sebep ve alet olmak meşuliyetini deruhte etmekten adeta titiyorlardı.

Bu mülâhaza ve saikler ile Berlin muahedesini imza eylemek meşuliyetini kabul ettiler. (13 Temmuz 1878). (Arkası var)

AKŞAM
Abone Ücretleri

Türkiye	Ecnebi
SENELİK 1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK 750 »	1450 »
3 AYLIK 400 »	800 »
1 AYLIK 150 »	—

Posta ittibadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneligi 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Rebiulâhır : 30 — Ruzihızır : 98
S. İsmak Güneş Öğle İkinci Akşam Yatı
E 7,56 9,52 5,04 8,57 12 1,44
Va. 3,11 5,06 12,19 16,11 19,15 20,59

İdarehane: Babiâli civarı
Acemiusluk Sk.
13 No.

"Akşam,,ın edebi tefrikası : 59

PATRON

Bürhan Cahit

Dedi ki :

— Maksadımı izah edemedim zannederim mister. Biz körükörüne bir rekabet davası gütmüyoruz. Hele ecnebi sermayesine düşmanlık fikri hatırımızdan geçmez. İstedığımız şey Türk milletinin ve Türk topraklarının bütün kabiliyetlerinden istifade etmektir. Bütün bu hareketlerin sonu falan ve falan memleketin ihracat mallarına boykot etmek değildir. Türk topraklarında uyandıracığımız sanayi hayatı ile halka yeni yeni çalışma ve kazanma yolları açmaktır. Bu arada bir takım yeni yeni ihtiyaçlarımızı memlekette temin edebileceğiz.

Dün bir kaç şeker fabrikası açtık, yarın bir kâğıt fabrikası, bir cam fabrikası, bir dokuma fabrikası açabiliriz. Her açtığımız fabrika bir çok vatandaşları iş başına getirecek ve bu zamana kadar başka memleketlerden gelen bazı malları memleketimizde hazırlıyacaktır.

Halılarımızdan bahsediyorsunuz. Halı, dünya piyasasında harcı âlem bir mata değildir. Otomobil gibi, radyo gibi, gramofon gibi ihtiyaçla süs arasında yeri olan bir maldır. Biz halılarımız için çalışmayı tabii buluruz. Ve düne nazaran bugün bu kıymetli Türk mataı boyası, dokunuşu ve çözümlü ile çok yükselmiştir. Fakat bu memlekette ihtiyaç olan bir çok maddelerden çok sonradır.

Halı öyle bir şeydir ki biz onu ihraç etmekle meselâ yerine radyo alıyoruz. Otomobil alıyoruz. Fakat gümrük hesaplarına bakacak olursanız bir yıl içinde gümrükten geçen otomobil kıymeti ile manifatura eşyası kıymetleri arasındaki müthiş farkı derhal anlarsınız..

Suat Rahmi masanın üzerindeki Manchesterden yeni gelmiş kartelâ yığınlarını gösterip devam etti:

— On altı milyon Türk bu çeşitler üzerine parasını elden çıkarıyor. Harmanını bitiren Türk köylüsünün dokuz ay beklediği mahsulünün parasını alınca ilk işi en yakın manifaturacıya koşmak oluyor. Çünkü çamaşırından elbisesine kadar orada bulacaktır ve en geri Anadolu kasabasındaki ufak bir manifaturacı dükkânı (Prağ), (Manchester) ve yahut (Milân) fabrikalarının birer şubesi sayılır.

Anadolu köylüsünü yakından tanımasınız. Onu güydiren yahudî bazirganlardır. Tavuğunu, yumuratsını, bağını, bulursa parasını alır ve ona Amerikalı amele'nin eski ceketini, İspanyalı boğa güreşçisinin kırmızı şalvarını, Gaskonyalı Fransız balıkçısının gömleğini, hattâ daha garibi, Filâdelifyalı yahudinin melon şapkasını satar.

Bu vaziyet karşısında kuracağımız bir iki mensucat fabrikası ile köylümüzü güydirmek, onu bu karnaval kıyafetinden kurtarmak bilmem ki çok görölür mü?

Mister Grevsin sivri kafası eğildi, mister (Didis) in kırmızı burunu düşer gibi oldu.

Suat Rahmi ağır ağır devam etti:

— Maksadımız biraz canlanmak, daha iyi yaşamak vasıtalarını aramaktır. Dünya buhran geçiriyor. Eski iktisat bilgileri yiki-

liyor. Evvelce kitaplarda ve kâfelerde yerleşen sosyalizm, komünizm, kollektivizm gibi nazariyeler tecrübe ediliyor. Bir yandan bunlara tamamilen zıt milli ve iktisadi akideler kuruluyor ve tatbik ediliyor. Velhasıl bütün kazanç dünyası birbirinden çok uzak, çok farklı sistemler içinde bocalıyor. Büyük sermayeler tehlike geçiriyor, küçükler mahvolup gidiyor. İhtiyar, beynelmîl ticarî münasebetler kıymetlerini kaybediyor.

İstihsal ve istihlâk arasındaki ölçsüzlükler para müvazenesini bozuyor. Bir zaman fiatler mütemadiyen düştüğü halde para kıymetini muhafaza ediyor. Sonra o da bu sukuta, bu karışıklığa tahammül edemiyor, dünyanın en kuvvetli paraları, kıymetlerini kaybediyor. Bu müvazenesizlik, bu sallanış dünya buhranını körükliyor, istikrar olamıyor, velhasıl emniyetsizlik ümitsizliğe doğru gidiyor.

Bugünün tatbik edilen sistemlerinde bir bozukluk olduğu muhakkak. Fakat havayı bulandıran, alış veriş âlemini durgunlaştıran buhran için yeni ve müsbet bir çare de bulunamıyor. Büyük harbi âdetâ bir mektep bakkalı gibi tezgâhını kurup mütemadiyen mal satarak geçiren ve bu sayede Avrupanın en zengin milletlerini kendisine borçlu eden Amerikanın doları harp sonunda cihan fatihi olmuştu. Bugün kilise kapılarında istigrak geçiren alil insanlar gibi boynu bükük, istikbalini bekliyor.

Ne oldu, niçin bu hale geldi? Bunu yanında daima yarım düzine maliye mütehasısı taşıyan mister Roosevelt bile henüz keşfedemedi. Şimdi bütün diplomatlar ve âlimler hadiseleri karşılamaya çalışıyorlar. Dünya tıpkı kazaya uğramış ve her dakika bir köşesi kopup giden tekneye benzedi. Kaptanlar pusulayı şaşırdılar. Rotayı kaybettiler. Bir gün bir civata kopup gidiyor, hemen iğreti üstünkörü bir çare, bir gün bir somun fırlayıp gidiyor, hemen bir konferans, gene iğreti, pamuk ipliğinden bir çare... Bir gün bir vida gevşeyip düşüyor. Hemen bir kongre, bir rapor, bir kaç proje... Gene kâğıt üstünde bir çare...

Böyle böyle iş nereye varacak bilinmiyor. Derler ki bugünün hadiselerindeki sebepleri dünde aramalıdır. Buna şüphe yok. Fakat zaferin ganimetlerini ellerinde tutanlar dünya haritasının dünkü manzarasına bakmak istemedikleri gibi harbin küçük siyasi teşekküller üzerinde yaptığı uyandırıcı tesiri de anlamak istemiyorlar. Her büyük felâketin affettirici bir fazileti vardır derler. Büyük harbin de bazı milletler üzerinde böyle şefkatli hayırlı bir tesiri olmuştur. Bu milletler kaybettikleri kanın diyetini hadiselerden aldıkları derslerle kazanmışlardır.

Harp bazı milli varlıklara siyasi haklarını kazandırdı. Meselâ otuz milyonluk Lehistan hayata yeniden doğdu. Avusturya gibi bazı isimden ibaret teşekküller de ecnebi uzviyetlerden ayrıldı. Velhasıl Avrupanın siyasi haritası karıştı.

(Arkası var)

İPEKİŞ

Yeni kumaşları ve
Yeni fiyatları görmeden
başka yere uğramayınız!

TOPTAN VE PERAKENDE

(Toptan satışlarda azamî teshilât gösterilir)

MÜRACAAT MAHALLİ:

Sultanhamam İPEKİŞ mağazası - Birinci kat:
İPEKİŞ merkez müdürlüğü

İpekîş'in nefis kumaşlarını büyük ticarethanelerde
de bulabilirsiniz:

- A — ATA REFIK müessesesi - Bahçekapı
- B — ZAMAN mağazası - İbrahim Ahmet ve Ali Derviş - Sultanhamam
- C — Mehmet Şefik mahdumu Veli Şefik ticarethanesi - Celâl Bey han - Bahçekapı

Kumaş kenarında sağlamlık ve güzelliğin ifadesi
olan İPEKİŞ markasının üçüncü vasfı:

UCUZLUK

Eğer günün birinde
hareket edemeyecek bir,
tarzda sandalyenize
zincirlenmiş bir
halde, ve şiddetli ağrılar
penceresinde kıvranıp
kalmasını arzu
etmezseniz, URODONAL
istimal ediniz.
URODONAL sizi bir çok
felâketlerden kurtarır.
Genç atletler
gibi kuvvetli ve çevik
olmanızı dahi temin eder.

URODONAL hamızı bevilî her
yerden tardedir, Urodonal ile
temasa gelen uzuvlarınızda ha-
mızı bevilî mevcutluğunuz düğü-
nülemez çünkü URODONAL onu
eriterek vücudtan tardedir.

URODONAL

hamızı bevilî (acide urique) şiddetle eritici yegâne müstahzardır

Établissements CHATELAIN, 2 et 2 bis, Rue de Valenciennes, PARIS.

İz ve Deniz
eğlenceleri için.

Cildiye ve zühreviye mütehassısı
Dr. BAHATTİN ŞEVKİ

Bahçekapı Paşası No. 26. Saat
9 dan akşam 7 ye kadar. Pazartesi
fukara meccanen (819)

Nafia Vekâletinden:

Trabzon-Karaköse yolunun Gümüşhane vilâyeti dahilinde isabet
eden kısmında yapılacak "259756,, lira keşif bedelli tesviyei sınav
imalât, çöşe ve mütemadi tamirat ekip binaları inşaati kapalı zarf
usulile münakasaya konulmuştur.

Münakasa Gümüşhane vilâyet konağında 25/8/934 cumartesi günü
saat 15 te yapılacaktır.

Münakasaya iştirak için verilmesi lâzım gelen muvakkat teminat
"19482,, liradır. Münakasaya iştirak etmek isteyenlerin teklif
mektubunu şartnamede yazılı olduğu veçhile hazırlıyara münakasa
saatinden evvel Gümüşhane vilâyet konağında münakasa komis-
yonu reisliğine tevdi etmeleri veya bu saatten evvel vasıl olmak
şartile göndermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartname ve mütemmimi olan evrakı isteyenler Gümüşhane,
Ankara, İzmir ve İstanbul nafia başmühendisliklerinde
mutalâa edebilirler ve mezkûr evrakı 13 lira mukabilinde Gümüşhane
nafia başmühendisliğinden ve Ankara nafia vekâleti malzeme
müdürlüğünden satın alabilirler. (4315)

Havanın muhtelif dereceli hararetine göre Yüzün muhtelif görünüşleri

Kendi kendinize: «Benim güzel ve
müraccâh pudram vardır» demenize rağ-
men bazan da «Bugün fena pudralan-
mışım» diye şikâyet edersiniz. Siz, daima
aynı pudrayı kullanıyorsunuz ve ayna-
nız yüzünüzün muhtelif görünüşlerini
aksettiriyor. Bunun sebebini biliyor mu-
sunuz? Hayır! İşte; barometronun «değiş-
mez» göstermiş olmasına rağmen hava
mütemadi tebeddülâtâ mahkûmdur. Sıcak,
soğuk, rutubet, kuru rüzgâr... Beşereniz
üzerine icrayı tesir ve mesamatin açıl-
masını tadil eder. Şu halde pudranızın
güzelle yapılmış kalması, havanın tebed-
dülâtına tâbi olur. Pariste GIBBS fab-
rikası, bu mahzuru ref için kendi kimyagerlerinin tecrübe ve melkelerinden
âmmenin istifadesini teminen sıcak, soğuk, nemli, rüzgârlı velhasıl her havada
ve her beşerede daima bir sureti mükemmellede yapışan ve saatlerce sabit
kalan GIBBS güzellik pudrasını piyasaya çıkarmıştır.

GIBBS güzellik pudrasını kullanınca her vakit iyi pudralanmış olacak ve
kemali iftihar ve itminanla «benim müraccâh pudram, GIBBS güzellik pudrası-
dır» diyeceksiniz. Güzel ve nefis kokusu, etrafınızda sihsengiz bir hava yarata-
cak ve kavalyenize «bir şiir ve hulyasınız hanımefendi» dedirtecektir.

GIBBS

Reklâm fiati: Tecrübe kutusu: 85, büyükü 90 kuruştur.

Meccanî nümunelikler isteyiniz:

Beyoğlunda: Karıman, Şark ecza deposu, Parally, La Verite
ecza deposu, (Elhamra pasajında), Karako ve
Baker mağazaları.

İstanbulda: Bahçekapıda Zaman ecza deposu, Yenipostane
civarında Parfümörü Maks Faraci.

Suadiye Plâjında

İktisadî buhran nazarı dikkate alınarak
pazar günleri 50 kuruşluk tarife âdî gün-
ler tarifesi olarak (25) Kr. a indirilmiştir.

Mükemmel müzik, zengin varyeteler (1783).

Holantse
Bank-Uni N.V.

Sabık Bährisefit Felemenk
Bankası

İstanbul Şubesi
Galata Karaköy Palas
Meydancık Alalemcî Han

Her türlü Banka muamele-
leri, Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM
Şubeleri: Amsterdam, Buenos Aires,
İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

Lise ve Orta Mektep Talebesine

Tarih Bakaloryası

Ankara, İzmir ve İstanbul ile diğer vilâyetlerde bu sene tertip
edilen suallerin cevaplarını havidir. Eylül imtihanları da bunlar-
dan yapılacaktır. Hem bakalorya, hem sınıf ikmal imtihanlarına
yarar. Muallim Samih Nafiz Bey yazmıştır. 100 kuruştur.

COĞRAFYA ve YURT BİLGİSİ

Haftaya hazırdır. Her kitapçıda arayın.

MUALLİM AHMET HALİT KİTAPHAHESİ (1800)

Üsküdar Kız San'at Mektebi

Müdürlüğünden:

1 — Mektebin ihtiyacı olan 52 ton kok kömürü aleni müzayedede
ve münakasaya konulmuştur.

2 — 18 Ağustos 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14,5 ta
ihale yapılacaktır. Şartnameyi görmek üzere pazartesi, perşembe
günleri mektebe ve münakasaya iştirak için tayin edilen gün ve
saatte Fındıklıda Yüksek Mektepler muhasebesinde müteşekkil
komisyona müracaatları. (4371)

Ankara: Yüksek Ziraat

Enstitüsü Müdürlüğünden:

Yüksek Ziraat Enstitüsünün kaloriferli binalarile sobalı binalarının
beş aylık "150,, gün teshini pazarlık suretile ihale olunacağından
talipler % 7,5 teminatlarile ihale günü olan 18 Ağustos 934 tarihine
müsadif Cumartesi günü saat 15 te Enstitü İdare ve ihale Komis-
yonuna müracaatları. "4578,,

Sahibi: Necmeddin Sadık

Umumî neşriyat müdürü: Enis Tahsin
Akşam Matbaası